

ทางมรรคผล

พร้อมด้วยวิชาพระก่อนนั่งภาวนา

ของ

พระมงคลราชมุนี

(หลวงพ่อดำปากน้ำ ภาษีเจริญ ชนบุรี)

นายสมจิตต์ นางปราณี เทียงธรรม

พิมพ์ แจก

ในงานฌาปนกิจศพ

คุณแม่เหรียญ พิชิตนางกูร

ณ เมรุ วัดตรีทศเทพ พระนคร

วันที่ ๒๕ เดือน กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๔๙๕

ทางมรรคผล

พร้อมด้วยวิชาพระก่องนั้งภาวนา

ของ

พระมงคลราชมุนี

(หลวงพ่อดัดปากน้ำ ภาษีเจริญ ธนบุรี)

นายสมจิตต์ นางปราณี เทียงธรรม

พิมพ์ แจก

ในงานฌาปนกิจศพ

คุณแม่เหรียญ พิพัฒนางกูร

ณ เมรุ วัดตรัสเทศ พระนคร

วันที่ ๒๕ เดือน กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๕

คัมภีร์เนยพ

พระรัตนตรัย

๑๕๗

พระรัตนตรัย

พระรัตนตรัย

พระรัตนตรัย

พระรัตนตรัย

พระรัตนตรัย

พระรัตนตรัย

พระรัตนตรัย

พระรัตนตรัย

คำปรารภ

ของผู้เรียบเรียง

พระธรรมคำดังสอนของสมเด็จพระชินวรสัมมาสัมพุทธเจ้าฉัน มี
ปรากฏอยู่เป็นเอกประการ พระธรรมเหล่านี้มีวิมุตติความหลุดพ้นเป็น
แก่น ผู้มุ่งความหลุดพ้นย่อมต้องปฏิบัติธรรมตามสมควร ผู้ผู้เฉยไม่
ปฏิบัติธรรมเดี๋ยวได้เข้าถึงความหลุดพ้นไม่ ดังนั้น ผู้ได้ใจในการปฏิบัติ
เท่านั้นจึงสามารถเข้าถึงจุดหมายปลายทางตามประสงค์ การปฏิบัติธรรม
ในพระพุทธศาสนา มีหลักใหญ่อยู่ ๒ ประการ คือ เจริญสมถะกัมมัฏ-
ฐานอย่างหนึ่ง เจริญวิปัสสนากัมมัฏฐานอย่างหนึ่ง ผู้ประสงค์ทำใจของ
ตนให้สงบระงับก็ต้องเจริญสมถะกัมมัฏฐาน ผู้ประสงค์ความรู้แจ้งแทง
ตลอด ก็ต้องเจริญวิปัสสนากัมมัฏฐาน หรือถ้ามุ่งทั้งสองประการก็ย่อม
กระทำได้ตามสมควรภูมิธรรม แต่การกระทำจนรู้แจ้งเห็นจริงตามภูมิธรรม
นั้น ย่อมต้องกระทำกันอย่างจริงจัง ภูมิธรรมนั้นจึงจะปรากฏแก่ผู้ปฏิบัติ
ผู้กระทำการอย่างไม่จริงจังแล้วผลจักไม่ปรากฏเลย เพราะเขาผู้นั้นประกอบ
เหตุไม่พอ และผลแห่งการปฏิบัติธรรมนั้นย่อมปรากฏแก่ผู้ปฏิบัติไม่เลือก
กาด ไม่เลือกสถานที่ ไม่เลือกบุคคล แต่เลือกเฉพาะผู้ปฏิบัติเท่านั้น
ผู้ไม่ปฏิบัติ ผลจักไม่ปรากฏ จักปฏิบัติธรรมเมื่อผู้ไม่ปฏิบัติไม่ได้
เพราะธรรมปฏิบัติอันวิญญูชนจักรู้ได้เฉพาะตนเท่านั้น ดังนั้น ผู้มุ่งเข้าถึง
ธรรมก็จงเร่งปฏิบัติเถิด ผลจะเกิดแก่ตัวท่านเอง.

หนังสือทางมรรคผลที่อยู่ในมือของท่าน เป็นหนังสือว่าด้วย
หลักการปฏิบัติธรรมในพระพุทธศาสนาโดยเฉพาะ เหมาะสำหรับผู้สนใจ
ในการปฏิบัติ ซึ่งหลักการปฏิบัตินี้ อาตมภาพได้กระทำการสั่งสอน
ตลอดมาเป็นเวลา ติดต่อกันหลายสิบปีมาแล้ว ผู้ปฏิบัติทำได้เห็นปรากฏ
อยู่เป็นจำนวนมากหลาย อาตมภาพจึงได้เรียบเรียงเป็นเล่มขึ้น ซึ่งใน
หนังสือเล่มนี้ได้บรรจุวิชาพระไว้ด้วย เพื่อสะดวกแก่ผู้ปฏิบัติไม่ต้องกังวล
ค้นหาจากที่อื่น ตลอดจนถึงวิธีการปฏิบัติและแนวคำเนิการปฏิบัติไว้ด้วย
ทั้งได้อธิบายไว้สั้น ๆ ละเอียดพอสมควรแก่ผู้แรกเริ่มลงมือปฏิบัติ เพียง
ผู้สนใจ ในการปฏิบัติธรรมหยิบหนังสือขึ้นอ่านก็สามารถปฏิบัติได้ทันที
นอกจากนี้ ยังมีรูปแสดงการนั่ง แสดงฐานที่นั่งนิมิตไว้ด้วย เพื่อผู้สนใจ
จักได้ทำความเข้าใจได้เอง.

อนึ่ง คุณปราณี เทียงธรรม และคุณวนิดา อิงคินันท์
ตลอดถึงพี่น้องแห่งสกุลพิพัฒนางกูร ได้มาปรารภถึงคุณโยมเหรียญ
พิพัฒนางกูร มารดา ผู้ถวายชนม์ของเธอ ซึ่งเธอประสงค์จะกระทำกอง
การกุศล เพื่อถวายเป็นกุศล ตั้งไปให้แก่มารดาผู้เป็นบุพพการีบุคคล เนื่อง
ในงานฌาปนกิจศพของท่าน และประสงค์จะพิมพ์หนังสือแจกเพื่อเป็น
ธรรมบรรณาการแก่บรรดาผู้ได้รับเชิญด้วย จึงขอให้อาตมภาพเลือก
หนังสือให้สักเรื่องหนึ่งเพื่อจัดพิมพ์ อาตมภาพได้พิจารณาเห็นว่า เธอ
เหล่านั้นล้วนเป็นผู้มีความกตัญญูกตเวทีก่แก่บุพพการีบุคคลอยู่ แม้พระผู้
มีพระภาคที่ทรงสรรเสริญกตัญญูบุคคลไว้ว่า “กตัญญูตา วาฏมณา โดเก

ความเป็นผู้รู้คุณที่ผู้อื่นกระทำแล้ว เป็นผู้เจริญในโตก” อีกแห่งหนึ่ง
พระองค์ก็ได้ตรัสสรรเสริญไว้ว่า “นิมิตต์ สาธุรูปานํ กตัญญูกตเวทิตา
ความเป็นผู้รู้คุณที่ผู้อื่นกระทำแล้วและตอบแทน เป็นเครื่องหมายของ
คนดี” ดังนี้ อาตมภาพจึงได้ตกลงทันที แต่ด้วยมาพิจารณาเห็นว่า คุณ
โยมเหรียญ พพัฒนางกูร ก็เป็นผู้ใคร่ในธรรมด้วย ทั้งเป็นผู้อุ้มชูพระ
บวรพุทธศาสนาด้วยการบำเพ็ญสาธารณกุศล และเป็นผู้สนใจในธรรม
ปฏิบัติอยู่ตลอดมา เพื่อจักให้เป็นที่ยกใจของผู้ชายชนม์ อาตมภาพจึง
ได้มอบหนังสือทางมรรคผลให้มาพิมพ์แจกเพื่อเป็นธรรมบรรณาการ ตาม
ประสงค์.

ขอทุกชั้น จงดบันดาลให้คุณโยมเหรียญ พพัฒนางกูร ผู้ไปสู่
สุคติภพประเสริฐวิบูลย์ผลในดัมปรายภพนั้น เทอญ ฯ

พระมงคลราชมุนี

หลวงพ่อดำปากน้ำ ภาษีเจริญ ธนบุรี

วันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๔๕๕

มาตานุสรณ์

(ยานี ๑๑)

กตัญญูติดอกฤษฏ์เพริศ
 คุณอนันต์มหัศจรรย์
 เกอภูถักถุณนักร
 คุณท่านสุดบรรยาย
 มาตราแม่กระแสดินรุ
 รัตม์ระพีพรรณ
 มารดรอุคมแพรว
 นาคาเดศวิไล
 บัดนี้ร่มโพธิแก้ว
 ใจเศร้าเอนนิจกาด
 โอ้ โอ้ โอ้ แม่จำ
 กำดระทดกมด
 กตัญญูบุญบารมี
 จงสู่สวรรค์อันนาวร

ผู้ก่อเกิดคือมารดา
 เอยงบุตรมาด้าปากกาย
 เฝ้าพุ่มพักรักมากมาย
 นภาดัยไม่เทียมทัน
 ธรณินทร์ต้นไถวัด
 จะเปรียบกันนั้นยังไถด
 ดุจโพธิแก้วแผ้วอำไพ
 บุตรสุดได้ไต่ตำราญ
 หักเคียดแล้วพายุฝนดาญ
 เคยเบิกบานกดับดาตด
 มาค่วนดาตบั้งพชนม์
 แด่นกระวนทนอาวรณ์
 ดูกฤทศ "มาตุสรณ์"
 ตโมธรนิรันดร์ เทอญ.

ชีวประวัติ โดยสังเขป

ของ

คุณแม่เหรียญ พัทธนางกูร

คุณแม่เหรียญ พัทธนางกูร ชาตะเมื่อวันพุธ เดือนกรกฎาคม พ.ศ. ๒๔๒๒ ปีมะโรง ณ ตำบลดำเนินสะดวก นครไชยศรี เป็นบุตรของนายบุญรอดและนางกู ดำรงวงศ์ เมื่อเจริญวัยอายุได้ ๒๔ ปีได้ทำการสมรสกับคุณพ่อ เติ้ง พัทธนางกูร มีบุตรและธิดาเกิดร่วมกันรวม ๗ คน คือ:—

๑. นางระเบียบ ชาศรีวัฒน์
๒. นางปราณี เทียงธรรม
๓. นายวิเชียร พัทธนางกูร
๔. นางวนิดา อิงคินันท์
๕. นายวิชัย พัทธนางกูร
๖. นางประคอง พานิชเกษม
๗. นายณรงค์ พัทธนางกูร

คุณแม่เหรียญ พิพัฒนางกูร ได้เริ่มป่วยด้วยโรคอยู่ที่บ้านพักของท่าน ณ ตำบล พระโขนง จังหวัดพระนคร ตั้งแต่เดือนธันวาคม พ.ศ. ๒๔๙๖ นางปราณี เทียงธรรมพร้อมด้วยน้องๆ จึงได้ชวนกันไปรับท่านมาพักอยู่ที่บ้านเทียงธรรม เพื่อสะดวกในการรักษาพยาบาล และได้เชิญนายแพทย์มาตรวจอาการของท่านอยู่เสมอ นายแพทย์ทุกคนที่มาตรวจได้ร่วมกันลงความเห็นว่ อาการป่วยของท่านนี้ไม่มีโอกาสหายได้ เพราะเป็นโรคชราภาพ เมื่อนายแพทย์ไม่รับรักษาพยาบาลเสียแล้ว ก็หมายความว่า ลูกทุกๆ คนก็คอยดูใจของท่านไปจนกว่าวาระสุดท้ายจะมาถึงนางปราณี เทียงธรรม และน้องๆ หาได้หมดความพยายามไม่ ได้ปรึกษาหารือกันอีกครั้งหนึ่ง โดยได้ไปหาท่านเจ้าคุณหลวงพ่อดัดปากน้ำ ภาษีเจริญ ธนบุรี ท่านเจ้าคุณหลวงพ่อดัดกรุณาตั้งผู้ได้ธรรมกาย (คุณนายส้มจิ้น ครุส่อนธรรม) อยู่ที่วัดปากน้ำนั้น มาทำการถอนโรคคมให้อาการป่วยด้วยโรคคมจึงได้หายและสบายเป็นปกตินับตั้งแต่นั้นมา คุณแม่เหรียญ พิพัฒนางกูร เมื่อได้หายเป็นปกติดีแล้ว ก็ได้กลับไปพักที่บ้านเดิมของท่านที่พระโขนงอีก ด้วยอุปการะคุณนั้น นางปราณี เทียงธรรม และน้องๆ จึงพาท่านไปทำบุญถวายภัตตาหารแด่พระภิกษุและสามเณรทั่ววัด ซึ่งมีท่านเจ้าคุณหลวงพ่อดัดเป็นเจ้าอาวาสเป็นประจำตลอดมา.

อยู่ต่อมาในเดือนมีนาคม พ.ศ. ๒๔๙๗ คุณแม่เหรียญ พิพัฒนางกูร ได้ป่วยเป็นโรคคมกำเริบขึ้นอีก นางปราณีเทียงธรรม และน้องๆ จึงได้ไปขอความกรุณาจากท่านเจ้าคุณหลวงพ่อดัด ท่านได้ตั้งผู้ได้

ธรรมกาย (คุณนายส้มจิ้น ครุส่อนธรรม) มาถอนโรคคมให้อีก อาการป่วยจึงได้หายเป็นปกติดี แต่การหายครั้งนี้ ไม่ได้จะแข็งแรงเหมือนครั้งก่อนๆ ลูกและเณรยังไม่ได้ และเกิดการเป็นลมอยู่เสมอๆ จนต้องไปขอความกรุณาจากท่านเจ้าคุณหลวงพ่อดัดเพื่อขอ คุณนายส้มจิ้น มาอยู่เพื่อกอยถอนโรคเป็นประจำ อยู่มาจนถึงวันที่ ๖ มิถุนายน พ.ศ. ๒๔๙๘ ตรงกับแรม ๖ ค่ำ เดือน ๗ คุณแม่เหรียญ พิพัฒนางกูร ก็สิ้นลมด้วยอาการสงบสุขเหมือนคนนอนหลับสนิท มิได้ตั้งเฝ้าอะไรเลย ณ บ้านเทียงธรรม เขตสะพานเฉลิมวันชาติ ตำบลบางลำภู จังหวัดพระนคร เมื่อเวลา ๒.๓๕ น. สิริอายุได้ ๗๖ ปี.

คุณแม่เหรียญ พิพัฒนางกูร ผู้วายชนม์ไปแล้ว เป็นผู้คุณธรรมความดีอันควรแก่การสรรเสริญ เมื่อขณะดำรงชีวิตอยู่ ได้ประกอบสาธารณกุศลในพระบวรพุทธศาสนาเป็นนิจัตินตลอดมา เป็นผู้ที่มีความอดทน มานะ ยุติธรรม บากบั่น ขยันขันแข็ง ไม่ยอมอยู่เป็นอันดีทั้งน้ำใจโอบอ้อมอารีย์แก่มวลญาติสนิทมิตรสหายบ้านใกล้เรือนเคียงในระแวกเดียวกัน เป็นแม่ที่ดีของบุตรและธิดา เอาใจใส่ในการอบรมบ่มนิสัยอย่างดียิ่ง.

ในบัดนี้ ลูกทุกๆ คนจักได้ร่วมกันบำเพ็ญกถาการกุศล เพื่อทดแทนบุญคุณไปให้แก่คุณแม่โดยพร้อมหน้ากัน ขออานั่งมิ่งแห่งบุญกิริยาที่ลูกได้บำเพ็ญมาด้วยความกตัญญู กตเวทนี จงดลบรรดาลให้คุณแม่ประสพแด่สิ่งอันดีงามในสุคติภพโน้นด้วย เทอญ ฯ

จากลูก

แม้จะประมวถรพยบปฐพีทั้งหมด ให้แก่อกตัญญูบุคคลก็ไม่
สามารถจะทำให้รู้จักคุณได้.

ก่อนทำกิจ	ต้องพินิจ	คิดให้ชอบ
ยามประกอบ	อย่าเดินเตื่อ	ท่าเผลอเผลด
จะนึก, คิด,	พูด, ทำ,	กรรมใดใด
มีสติ	ประคองไว้	เป็นอาจิณ ๑

วิชิษฐาพระ

สวดก่อนนั่งภาวนาทุกครั้ง

ยมหัง สัมมาสัมพุทฐัง ภควันตัง สรณัง (ชาวยว่า) คโต
(หญิงว่า) คตา
อิมินา สักกาเรณ ตัง ภควันตัง อภิปูชยามิ.

ข้าพเจ้าบูชาบัดนี้ ซึ่งพระผู้มีพระภาคผู้ตรัสรู้แล้วเองโดย
ชอบ ซึ่งข้าพเจ้าถึงว่าเป็นที่พึ่งกำจัดทุกข์ได้จริง ด้วยสัก
การะนี้.

ยมหัง สวากขาตัง ภควตา ธัมมัง สรณัง (ชาวยว่า) คโต
(หญิงว่า) คตา
อิมินา สักกาเรณ ตัง ธัมมัง อภิปูชยามิ.

ข้าพเจ้าบูชาบัดนี้ ซึ่งพระธรรม อันพระผู้มีพระภาค
เจ้าตรัสได้แล้ว ซึ่งข้าพเจ้าถึงว่าเป็นที่พึ่งกำจัดภัยได้จริง ด้วย
สักการะนี้.

ยมหัง สุปฏิปันนัง สังฆัง สรณัง (ชาวยว่า) คโต
(หญิงว่า) คตา
อิมินา สักกาเรณ ตัง สังฆัง อภิปูชยามิ.

ข้าพเจ้าบูชาบัดนี้ ซึ่งพระสงฆ์ผู้ปฏิบัติดี ซึ่งข้าพเจ้าถึง
ว่า เป็นที่พึ่งกำจัดโรคได้จริง ด้วยสักการะนี้.

ไหว้พระต่อไป

อรหัง สัมมาสัมพุทโธ ภควา พุทธัง ภควันตัง อภิ
วาเทมิ. กราบลง ๑ หน

สวากขาโต ภควตา ธมโม ธัมมัง นมัสสามิ. กราบ
ลง ๑ หน

สุปฏิปันโน ภควโต สาวกสังโฆ สังฆัง นมามิ. กราบ
ลง ๑ หน

คำขอขมาโทษ

ตั้ง นโม ๓ หนแล้ว ขอขมาโทษดังต่อไปนี้

อุกาส อัจฉโย โน ภันเต อัจฉคมา ยถา พาเล
ยถามุพเพ ยถาอกุสเล ये मयि ग्रमहा एवंग भण्ते मयि
अच्चो नो प्रतिकल्हो आयत्तिं सवरेयामी

ข้าพระพุทธเจ้า ขอวโรกาส ได้พลั้งพลาดด้วยกาย
วาจา ใจ ในพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ เพียงไรแต่ข้าพระ
พุทธเจ้าเป็นคนพาล เป็นคนหลง อุกุศลเข้าสิงจิต ให้กระทำ
ความผิดต่อพระพุทธพระธรรมพระสงฆ์ ขอพระพุทธ พระ
ธรรม พระสงฆ์ จงดลความผิดทั้งหลายเหล่านั้นแก่ข้าพระพุทธ
เจ้า จำเดิมแต่วันนี้เป็นต้นไป ข้าพระพุทธเจ้าจักขอสำรวม
ระวังต่อไป ฯ

คำอาราธนา

อุกาส ข้าพระพุทธเจ้าขออาราธนา สมเด็จพระพุทธเจ้า
ที่ได้ตรัสรู้ล่วงไปแล้วในอดีตกาล มากกว่าเมื่อดัตถายในท้อง
มหาสมุทรทั้ง ๔ แลสมเด็จพระพุทธเจ้าอันจักได้ตรัสรู้ในอนา
คตกาลภายภาคเบื้องหน้า แลสมเด็จพระพุทธเจ้าที่ได้ตรัสรู้ใน
ปัจจุบันนี้ ขอจงมาบังเกิดในจักขุทวาร โสตทวาร ฆานทวาร
ชีวหาทวาร กายทวาร มโนทวาร แห่งข้าพระพุทธเจ้า ในกาล
บัดเดี๋ยวนี้เถิด.

อุกาส ข้าพระพุทธเจ้าขออาราธนา พระนพโลกุตตรธรรม
เจ้า ๕ ประการในอนาคตกาลล่วงลับไปแล้ว จะนับประมาณ
มิได้ และพระนพโลกุตตรธรรมเจ้า ๕ ประการในอนาคตกาล
ภายภาคเบื้องหน้า และพระนพโลกุตตรธรรมเจ้า ๕ ประการ
ในปัจจุบันนี้ขอจงมาบังเกิดในจักขุทวาร โสตทวาร ฆานทวาร
ชีวหาทวาร กายทวาร มโนทวาร แห่งข้าพระพุทธเจ้าในกาลบัด
เดี๋ยวนี้เถิด.

อุกาส ข้าพระพุทธเจ้า ขออาราธนา พระอริยสงฆ์กับ
สมมติสงฆ์ ในอดีตกาลล่วงลับไปแล้ว จะนับจะประมาณมิได้
และพระอริยสงฆ์กับสมมติสงฆ์ ในอนาคตกาลภายภาคเบื้อง
หน้า และพระอริยสงฆ์กับสมมติสงฆ์ในปัจจุบันนี้ ขอจงมา
บังเกิด ในจักขุทวาร โสตทวาร ฆานทวาร ชิวหาทวาร กาย
ทวาร มโนทวาร แห่งข้าพระพุทธเจ้าในกาลบัดเดี๋ยวนี้เถิด.

คำอธิบายต่อไป

ขอเดชคุณพระพุทธเจ้า พระธรรมเจ้า พระสงฆ์เจ้า
(ชาวย่า) คุณครูอุปัชฌาย์อาจารย์
(หญิงว่า) คุณครูบาอาจารย์ คุณมารดาบิดา คุณทาน
บารมี ศีลบารมี เนกขัมมบารมี ปัญญาบารมี วิริยบารมี จัน
ติบารมี สัจจบารมี อธิษฐานบารมี เมตตาบารมี อุเบกขาบาร
มี ที่ข้าพเจ้าได้บำเพ็ญมาแต่ร้อยชาติ พันชาติ หมื่นชาติ แสน
ชาติ กัด ที่ข้าพเจ้าได้บำเพ็ญมาตั้งแต่เล็กแต่น้อย ระลึกได้ก็ดี
มิระลึกได้ก็ดี ขอบารมีทั้งหลายเหล่านั้น จงมาช่วยประคับประ
คองข้าพเจ้า ขอให้ข้าพเจ้าได้สำเร็จมรรคและผลในกาลบัด
เดี๋ยวนี้เถิด นิพพานปัจจุโย โหตุฯ

จบวิธีบูชาพระไหว้พระ

วิธีนั่งต่อไป

คุ้งบัลลังก์ขัดสมาธิ เท้าขวาทับเท้าซ้าย มือขวาทับมือ
ซ้าย เว้นศรียะ แม่มือทั้งสองให้ห่างกันสององคุลี คือ ศรียะ
แม่มือซ้ายยันกันกับปลายนิ้วขวา แล้วตั้งกายให้ตรง คือ วัด
ตั้งแต่ปลายนิ้วของ เท้า ขวาถึงกลาง ลูกศบ้ำของ หัวเข่าขวา นั้น
แล้วเอาเครื่องวัดนั้น จดลงที่ตรงบนของขาขวาเหนือตาตุ่มขวา

๓ นิ้ว แล้วเอาเครื่องวัดอีกข้างหนึ่ง จดเข้าที่ใต้ลูกคาง นี่เป็น
ส่วนของกายตรง เรียก อุขุง กายัง ปณิธาย ตั้งกายให้ตรง
ปริมุขัง สติง อุปัฏฐาเปตวา เข้าไปตั้งสติไว้ให้มั่นหน้ารอบ คือ
เข้าไปตั้งสติไว้ไม่ให้เผลอ (ตรงกับพระขัณสาฬหะเป็นสติวินัย
มีสติทุกเมื่อ) นี่เป็นทางไปของพระพุทธเจ้าพระอรหันต์ สติไม่
เผลอจากปริกรรมภาวนาและปริกรรมนิมิตต์ ให้ติดกันไม่แยก
แตกจากกัน นี่แหละเป็นของสำคัญในเรื่องที่จะเป็นและไม่เป็นสติ
ไม่เผลอจากปริกรรมทั้งสอง ปริกรรมว่า “สัมมาอรหัง” นี้เรียก
ว่า ปริกรรมภาวนา กำหนดเครื่องหมายให้ใสเหมือนเพชรลูก
ที่เจียรในแล้ว ไม่มีขนแมว โตเท่าแก้วตา ประมาณเท่าวงของ
ตาดำ ใสขาวเหมือนกระจกที่ส่องวงหน้า สัณฐานกลมรอบตัว
ไม่มีตำหนิ เรียบรอบตัวเหมือนดวงแก้วกายสิทธิ์ นี้เรียกว่า
ปริกรรมนิมิตต์ ปริกรรมทั้งสองนี้พรากกันไม่ได้ต้องให้ติดกัน
อยู่เสมอในอริยาบถทั้งสี่ คือ ยืน เดิน นั่ง นอน ไม่เผลอให้มี
สติอยู่เสมอไม่ให้ขาด เมื่อเห็นดวงนิมิตต์เกิดเป็นดวงใสขึ้นแล้ว
ให้หยุดปริกรรมภาวนา พังอยู่ที่กลางดวงนั้น แล้วทำใจให้หยุด
ในหยุด ที่กลางดวงนั้นหยุดเป็นเครื่องหมายให้ใสหนักขึ้น
ทุกที จนเป็นรัศมีคือแสงสว่าง ถ้าไม่หยุดให้ปริกรรมซ่อมไว้
ร้อยครั้งพันครั้งหยุดอยู่ที่เดียว ดังจะอธิบายข้างหน้าเป็น
ลำดับไป.

๖

มีรูปตัวอย่างดังต่อไปนี้ รูปตรงหน้า

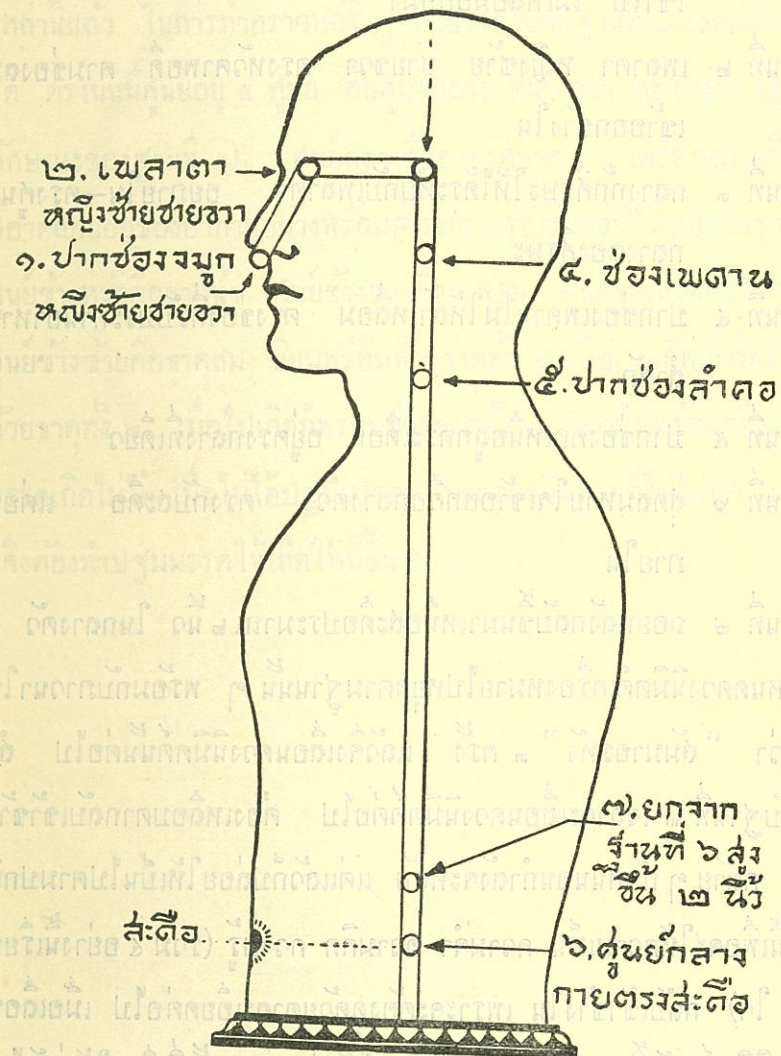


แบบพระพุทธรูปไม้ที่ท่าเพียรโหฬารสมาธิ

๗

รูปด้านข้างคือผ่าซีก

๓ จอมประสาธน์



แสดงที่ตั้งของดวงนิตต์จากฐานที่ ๑ ถึงฐานที่ ๗

ฐานที่ ๑ ปากช่องจมูก หึงซ้าย ขาขวา ตรงกลางพอดี ไม่เข้า
เข้าไป ไม่เหลื่อมออกมา

ฐานที่ ๒ เพดาน หึงซ้าย ขาขวา ตรงหัวตาพอดี ตามช่องลม
เข้าออกข้างใน

ฐานที่ ๓ กลางกัศพระให้ตรงกับเพดาน อยู่ภายใน—ตรงศูนย์
กลางของศีรษะ

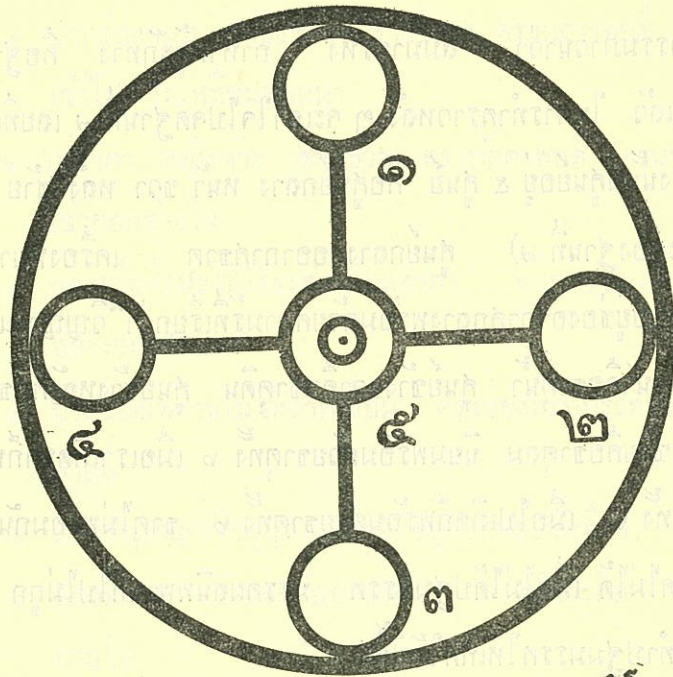
ฐานที่ ๔ ปากช่องเพดานไม่ให้ตาเหลื่อม ตรงช่องที่รับประทานอาหาร
ต่ำลึก

ฐานที่ ๕ ปากช่องคอเหนืออุกกระเดือก อยู่ตรงกลางทีเดียว

ฐานที่ ๖ สุดดมหายใจเข้าออกคือกลางตัว ตรงกับสะดือ แต่อยู่
ภายใน

ฐานที่ ๗ ถอยหลังกลับขึ้นมาเหนือสะดือประมาณ ๒ นิ้ว ในกลางตัว
กำหนดดวงนิมิตเครื่องหมายไปหยุดตามฐานนั้น ๆ พร้อมกับภาวนาใน
ใจว่า “สัมมารัง” ๓ ครั้ง แล้วจึงเลื่อนดวงนิมิตคั่นต่อไป ถ้า
หรับฐานที่ ๓ เวลาค่อยเลื่อนดวงนิมิตคั่นต่อไป ต้องเหลือบคางกลับเข้าข้าง
ใน คล้าย ๆ กับคนนอนก้มศีรษะลง แต่แล้วก็ปล่อยให้เป็นไปตามปกติ
ทั้งนี้เพื่อจะให้เห็น ความจำ ความคิด ความรู้ (รวม ๔ อย่างนี้เรียกร
ว่า ใจ) กลับเข้าข้างใน เพราะจะต้องด้วยคาดละเอียดต่อไป เมื่อเลื่อน
ดวงนิมิตกลับขึ้นมาอยู่ฐานที่ ๗ แล้ว ให้เพ่งอยู่ตรงนั้นทีเดียวให้คุ้นไป

กับบริกรรมภาวนาว่า “สัมมารัง” ถ้าหากรู้จักทาง คือฐานที่ตั้ง
เหล่านี้แล้ว ในการทำคราวหลัง ๆ จะเอาใจไปจดฐานที่ ๗ เดียวก็
ได้ ตรงนั้นศูนย์อยู่ ๕ ศูนย์ คือศูนย์กลาง หน้า ขวา หลัง ซ้าย (ดูรูป
ลักษณะของฐานที่ ๗) ศูนย์กลางคืออากาศธาตุ เครื่องหมายที่ได้
สอาดลอยอยู่ของอากาศกลางพร้อมด้วยความรู้ที่เรียกว่า “วิญญาณธาตุ”
ศูนย์ข้างหน้าคือธาตุน้ำ ศูนย์ข้างขวาคือธาตุดิน ศูนย์ข้างหลังคือธาตุไฟ
ศูนย์ข้างซ้ายคือธาตุลม นิยมพร้อมด้วยธาตุทั้ง ๖ เมื่อเราเกิดมาก็พร้อม
ด้วยธาตุทั้ง ๖ เมื่อไปเกิดก็พร้อมด้วยธาตุทั้ง ๖ ธาตุไม่พร้อมกันปฐม
มรรคเกิดไม่ได้ เมื่อไม่ได้ปฐมมรรค มรรคผลนิพพานก็ไม่ไปถูก เหตุ
นี้จึงต้องทำปฐมมรรคให้เกิดใหม่ขึ้น ๆ



๑. ตาขบขบตา ตาตขบ
 ๒. ตาขบขบตา ตาตขบ
 ๓. ตาขบขบตา ตาตขบ
 ๔. ตาขบขบตา ตาตขบ
 ๕. ตาขบขบตา ตาตขบ
- ลักษณะของฐานที่ ๓.

เริ่มต้นปฐมมรรคต่อไป

๑. กายมนุษย์หยาบ

คำว่า ปฐมมรรค นั้น เป็นดวงได้ อย่างเล็กไม่เกินดวงดาวใน
 อากาศ อย่างใหญ่ไม่เกินดวงจันทร์หรือดวงอาทิตย์ ที่ดวงปฐมมรรค
 ยิ่งหรือหย่อนกว่ากัน เป็นเพราะธาตุกรรมเก่าหรืออ่อน เมื่อดวงปฐม
 มรรคเกิดขึ้นแล้ว ต้องรักษาให้เกิดความชำนาญในอิริยาบถทั้ง ๔ ให้
 เป็นวงศ์คือชำนาญอยู่เสมอ กล่าวคือ ชำนาญในการนึก ชำนาญในการ
 เข้า ชำนาญในการอธิษฐาน ชำนาญในการออก และชำนาญในการ
 พิจารณา เมื่อชำนาญในการทั้ง ๕ นี้ดีแล้ว จงเอาใจจดอยู่กลางดวง
 ปฐมมรรค เพราะมีจุดหมายอยู่กลางดวงนั้น ประมาณเท่าปลายเข็ม
 แล้วทำให้หยุดในหยุดที่กลางดวงนั้นเข้าทุกทีที่ไม่มีถอยออก เพราะ
 กลางดวงนี้เป็นทางไปของพระพุทธเจ้าพระอรหันต์ทั้งหลาย เมื่อทำได้ดังนี้
 แล้ว ปฐมมรรคนั้นจึงจะได้ในได้หนักขึ้น ไม่มัวหมองเคยเป็นอันขาด ครั้น
 ได้ในได้สอาดดีแล้ว จงทำให้หยุดในหยุดที่ศูนย์กลางดวงนั้นหนักขึ้น
 พอถูกส่วนเข้าเท่านั้นกลางดวงนั้นก็จจะว่างออกไป แล้วจะเห็นดวงอีกดวง
 หนึ่งคือดวงคี่ด ขนาดเท่ากับดวงเก่านี้ จงทำให้หยุดอยู่ที่กลางดวง
 คี่ดนี้ ให้หยุดในหยุดหนักขึ้นทุกที จนดวงคี่ดนั้นได้หนักขึ้น เมื่อถูกส่วน
 เข้าแล้ว กลางดวงคี่ดนั้นก็จจะว่างออกไป แล้วจะเห็นดวงอีกดวงหนึ่งคือ
 ดวงดำริ ขนาดเท่ากันกับดวงคี่ด จงทำให้หยุดอยู่ที่กลางดวงดำริ

นี้ ให้หยุดในหยุดหนึ่งทุกที่ จนดวงสมาธินี้ได้อาดหนักขึ้น พอถูก
 ด่วนเข้าเท่านั้น กลางดวงสมาธินี้จะว่างออกไป แล้วจะเห็นดวงอีก
 ดวงหนึ่งคือดวงปัญญา ขนาดเท่ากันกับดวงสมาธิ จงทำให้หยุดอยู่ที่
 กลางดวงปัญญา ให้หยุดในหยุดหนึ่งทุกที่ จนดวงปัญญานี้ได้อาดหนักขึ้น
 พอถูกด่วนเข้าเท่านั้น กลางดวงปัญญานี้ก็จะว่างออกไป
 แล้วจะเห็นดวงอีกดวงหนึ่งคือดวงวิมุตติ ขนาดเท่ากันกับดวงปัญญา จง
 ทำให้หยุดอยู่ที่กลางดวงวิมุตตินี้ ให้หยุดในหยุดหนึ่งทุกที่ จนดวง
 วิมุตตินี้ได้อาดหนักขึ้น พอถูกด่วนเข้าเท่านั้น กลางดวงวิมุตตินี้ก็จะ
 ว่างออกไป แล้วจะเห็นดวงอีกดวงหนึ่งคือดวงวิมุตติญาณทัตถะ ขนาด
 เท่ากันกับดวงวิมุตติ จงทำให้หยุดอยู่ที่กลางดวงวิมุตติญาณทัตถะ
 นี้ ให้หยุดในหยุดหนึ่งทุกที่ จนดวงวิมุตติญาณทัตถะนี้ได้อาด
 หนักขึ้น พอถูกด่วนเข้าเท่านั้น กลางดวงวิมุตติญาณทัตถะนี้จะว่าง
 ออกไป แล้วจะเห็นกายมนุษย์ละเอียด

๒. กายมนุษย์ละเอียด

กายมนุษย์ละเอียดนี้แบบเดียวกับกายมนุษย์หยาบ ใจของ
 กายมนุษย์ละเอียดก็จดตั้งที่กลางดวงธรรมที่ทำให้ เป็นกาย มนุษย์ ละเอียด
 ดวงธรรมนี้โตขนาดสองเท่าของฟองไข่แดงของไก่ บังคับให้หยุดให้หนึ่งอยู่
 ตรงกลางของดวงธรรมนั้น พอถึงถูกด่วนเข้าเท่านั้น ก็จะเห็นดวงรั่มมา
 ูปัสดาติบัญญัติ ใจของกายมนุษย์ละเอียดก็จดตั้งกลางดวงธรรมนั้น
 แล้วจึงบังคับให้หยุดให้หนึ่งจนถูกด่วน เมื่อถูกด่วนเข้าเท่านั้น ก็จะเห็นดวง

คั่งอยู่กลางดวงรั่มมา ูปัสดา ใจของกายมนุษย์ละเอียดก็จดตั้งที่กลางดวง
 คั่ง แต่พอจดตั้งแล้วก็บังคับใจให้หยุดให้หนึ่ง พอถูกด่วนเข้าเท่านั้น ก็
 จะเห็นดวงสมาธิอยู่กลางดวงคั่ง ใจของกายมนุษย์ละเอียดก็จดตั้งที่กลาง
 ดวงสมาธิ พอจดตั้งแล้วก็บังคับใจให้หยุดให้หนึ่ง เมื่อถึงถูกด่วนเข้าเท่านั้น
 ก็จะเห็นดวงปัญญาอยู่กลางดวงสมาธิ ใจของกายมนุษย์ละเอียดก็จดตั้ง
 ที่กลางดวงปัญญา พอจดตั้งแล้วก็บังคับใจให้หยุดให้หนึ่ง เมื่อถึงถูกด่วน
 เข้าเท่านั้น ก็จะเห็นดวงวิมุตติอยู่กลางดวงปัญญา ใจของกายมนุษย์
 ละเอียดก็จดตั้งที่กลางดวงวิมุตติ พอจดตั้งแล้วก็บังคับใจให้หยุดให้หนึ่ง
 เมื่อถึงถูกด่วนเข้าเท่านั้น ก็จะเห็นดวงวิมุตติญาณทัตถะอยู่กลางดวง
 วิมุตติ ใจของกายมนุษย์ละเอียดก็จดตั้งที่กลางดวงวิมุตติญาณทัตถะ
 พอจดตั้งแล้วก็บังคับใจให้หยุดให้หนึ่ง เมื่อถึงถูกด่วนเข้าเท่านั้น ก็จะเห็น
 กายทิพย์ในกายมนุษย์ละเอียด.

๓. กายทิพย์หยาบ

กายทิพย์นี้แบบเดียวกับกายมนุษย์ละเอียด ใจของกายทิพย์
 ก็จดตั้งที่กลางดวง ธรรมที่ทำให้ เป็นกายทิพย์ ดวงธรรมนี้โตตามเท่าของ
 ฟองไข่แดงของไก่ บังคับให้หยุดให้หนึ่งอยู่ตรงกลางของดวงธรรมนั้น พอ
 หยุดถึงถูกด่วนเข้าเท่านั้น ก็จะเห็นดวงรั่มมา ูปัสดาติบัญญัติ ใจของ
 กายทิพย์ก็จดตั้งที่กลางดวงธรรมนั้น แล้วจึงบังคับใจให้หยุดให้หนึ่งจนถูก
 ด่วน เมื่อถูกด่วนเข้าเท่านั้น ก็จะเห็นดวงคั่งอยู่กลางดวงรั่มมา ูปัสดา

ใจของกายทิพย์ก็จดลงที่กลางดวงคติน พอลงแล้วก็บังคับใจให้หยุด
 ให้นิ่ง เมื่อนิ่งถูกส่วนเข้าเท่านั้น ก็จะเห็นดวงสมาธิอยู่กลางดวงคติน ใจ
 ของกายทิพย์ก็จดลงที่กลางดวงสมาธิ พอลงแล้วก็บังคับใจให้หยุดให้
 นิ่ง เมื่อนิ่งถูกส่วนเข้าเท่านั้น ก็จะเห็นดวงปัญญาอยู่กลางดวงสมาธิ
 ใจของกายทิพย์ก็จดลงที่กลางดวงปัญญา พอลงแล้วก็บังคับใจให้
 หยุดให้นิ่ง เมื่อนิ่งถูกส่วนเข้าเท่านั้น ก็จะเห็นดวงวิมุตติอยู่กลางดวง
 ปัญญา ใจของกายทิพย์ก็จดลงที่กลางดวงวิมุตติ พอลงแล้วก็บังคับ
 ใจให้หยุดให้นิ่ง เมื่อนิ่งถูกส่วนเข้าเท่านั้น ก็จะเห็นดวงวิมุตติญาณ
 ทัศนะอยู่กลางดวงวิมุตติ ใจของกายทิพย์ก็จดลงที่กลางดวงวิมุตติญาณ
 ทัศนะนั้น พอลงแล้วก็บังคับใจให้หยุดให้นิ่ง เมื่อนิ่งถูกส่วนเข้าเท่านั้น
 ก็จะเห็นกายทิพย์ละเอียดในกลางกายทิพย์หยาบ.

๔. กายที่พยัละเอียด

กายทิพย์ละเอียดกว่าเป็นแบบเดียวกันกับกายทิพย์หยาบ ใจของ
กายทิพย์ละเอียดก็จดถึงดวงธรรมที่ทำให้เป็นกายทิพย์ละเอียด ดวง
ธรรมนั้นโคจรมาดีเท่าของฟองไข่แดงของไก่ บังคับใจให้หยุดให้หนึ่งอยู่ตรง
กลางของดวงธรรมนั้น พอหยุดนิ่งถูกส่วนเข้าเท่านั้น ก็จะเห็นดวงธรรมมา
บัสต์ขนาดคืบฐาน ใจของกายทิพย์ละเอียดก็จดถึงดวงธรรมนั้น
แล้วบังคับใจให้หยุดให้หนึ่งจนถูกส่วน พอถึงถูกส่วนเข้าเท่านั้น ก็จะเห็น
ดวงที่อยู่กลางดวงธรรมมาบัสต์ขนาด ใจของกายทิพย์ละเอียดก็จดถึงดวง

ดวงคตินั้น พอจดตงแล้วก็บังคับใจให้หยุดให้หนึ่ง เมื่อนิ่งถูกส่วนเข้าเท่า
นั้น ก็เห็นดวงสมาธิอยู่กลางดวงคตินั้น ใจของกายทิพย์ละเอียดก็จดตงที่
กลางดวงสมาธิ พอจดตงแล้วก็บังคับใจให้หยุดให้หนึ่ง เมื่อนิ่งถูกส่วนเข้า
เท่านั้น ก็จะเห็นดวงปัญญาอยู่กลางดวงสมาธิ ใจของกายทิพย์ละเอียด
ก็จดตงที่กลางดวงปัญญา พอจดตงแล้วก็บังคับใจให้หยุดให้หนึ่ง เมื่อ
นิ่งถูกส่วนเข้าเท่านั้น ก็จะเห็นดวงวิมุตติอยู่กลางดวงปัญญา ใจ
ของกายทิพย์ละเอียดก็จดตงที่กลางดวงวิมุตติ พอจดตงแล้วก็บังคับใจ
ให้หยุดให้หนึ่ง เมื่อนิ่งถูกส่วนเข้าเท่านั้น ก็จะเห็นดวงวิมุตติญาณทัตตนะ
อยู่กลางดวงวิมุตติ ใจของกายทิพย์ละเอียดก็จดตงกลางดวงวิมุตติญาณ
ทัตตนะ พอจดตงแล้วก็บังคับใจให้หยุดให้หนึ่ง เมื่อนิ่งถูกส่วนเข้าเท่านั้น
ก็จะเห็นกายรูปพรหม ในกายทิพย์ละเอียด.

๕. กายรูปพรหมหยาบ

กายรูปพรหมกัณฐะเช่นเดียวกับกายทิพย์ละเอียด ใจของกายรูปพรหมก็จดตั้งทักตวงดวงธรรมที่ทำให้เป็นกายรูปพรหม ดวงธรรมนั้นโตขนาดหัวเท่าของฟองไข่แดงของไก่ บังคับใจให้หยุดให้หนึ่ง เมื่อถูกส่วนเข้าเท่านั้น ก็จะได้เห็นดวงธรรมมานับตั้งต้นลำดับขั้นฐาน ใจของกายรูปพรหมก็จดตั้งทักตวงดวงธรรมนั้น แล้วจึงบังคับใจให้หยุดให้หนึ่งจนถูกส่วน เมื่อหยุดนิ่งถูกส่วนเข้าเท่านั้น ก็จะได้เห็นดวงที่ตั้งอยู่กลางดวงธรรมมานับตั้งต้นใจของกายรูปพรหมก็จดตั้งทักตวงดวงที่ตั้งนั้น พอจดตั้งแล้วบังคับใจให้

หยุดให้หนึ่ง เมื่อนั่งถูกส่วนเข้าเท่านั้น ก็เห็นดวงสมาธิอยู่กลางดวงคู้ด ใจ
ของกายรูปพรหมก็จดลงที่กลางดวงสมาธิ พอจดลงแล้วก็บังคับใจให้หยุด
ให้หนึ่ง เมื่อนั่งถูกส่วนเข้าเท่านั้นก็จะเห็นดวงปัญญาอยู่กลางดวงสมาธิ ใจ
ของกายรูปพรหมก็จดลงที่กลางดวงปัญญา พอจดลงแล้วก็บังคับใจให้หยุด
ให้หนึ่ง เมื่อนั่งถูกส่วนเข้าเท่านั้น ก็เห็นดวงวิมุตติอยู่กลางดวงปัญญา
ใจของกายรูปพรหมก็จดลงที่กลางดวงวิมุตติ พอจดลงแล้วก็บังคับใจให้
หยุดให้หนึ่ง เมื่อนั่งถูกส่วนเข้าเท่านั้น ก็เห็นดวงวิมุตติญาณทัตถะอยู่
กลางดวงวิมุตติ ใจของกายรูปพรหมก็จดลงที่กลางดวงวิมุตติญาณทัตถะ
พอจดลงแล้วก็บังคับใจให้หยุดให้หนึ่ง เมื่อนั่งถูกส่วนเข้าเท่านั้น ก็
จะเห็นกายรูปพรหมละเอียดอยู่ในกายรูปพรหมหยาบ.

๖. กายรูปพรหมละเอียด

กายรูปพรหมละเอียดก็นั่งเช่นเดียวกับกายรูปพรหม ใจ
ของกายรูปพรหมละเอียดก็จะจดลง ที่กลางดวงธรรมที่ทำให้เป็นกาย รูป
พรหมละเอียด ดวงธรรมนี้โตขนาดหกเท่าของฟองไข่แดงของไก่ จง
บังคับใจให้หยุดให้หนึ่งอยู่กลางดวงธรรมนั้น เมื่อนั่งถูกส่วนเข้าเท่านั้น ก็
จะเห็นดวงธัมมานุปัสสณาสติปัฏฐาน ใจของกายรูปพรหมละเอียดก็จดลง
ที่กลางดวงธรรมนั้น แล้วจึงบังคับใจให้หยุดให้หนึ่งจนถูกส่วน เมื่อถูก
ส่วนเข้าเท่านั้น ก็เห็นดวงคู้ดอยู่กลางดวงธัมมานุปัสสนา ใจของกาย
รูปพรหมละเอียดก็จดลงที่กลางดวงคู้ดนั้น พอจดลงแล้วก็บังคับใจให้หยุด

ให้หนึ่ง เมื่อนั่งถูกส่วนเข้าเท่านั้น ก็เห็นดวงสมาธิอยู่กลางดวงคู้ด ใจ
ของกายรูปพรหมละเอียดก็จดลงที่กลางดวงสมาธิ พอจดลงแล้วก็บังคับ
ใจให้หยุดให้หนึ่ง เมื่อนั่งถูกส่วนเข้าเท่านั้น ก็เห็นดวงปัญญาอยู่กลาง
ดวงสมาธิ ใจของกายรูปพรหมละเอียดก็จดลงที่กลางดวงปัญญา พอจด
ลงแล้วก็บังคับใจให้หยุดให้หนึ่ง เมื่อนั่งถูกส่วนเข้าเท่านั้น ก็เห็นดวง
วิมุตติอยู่ในกลางดวงปัญญา ใจของกายรูปพรหมละเอียดก็จดลงที่กลาง
ดวงวิมุตติ พอจดลงแล้วก็บังคับใจให้หยุดให้หนึ่ง เมื่อนั่งถูกส่วนเข้าเท่า
นั้น ก็เห็นดวงวิมุตติญาณทัตถะอยู่ในกลางดวงวิมุตติ ใจของกาย
รูปพรหมละเอียดก็จดลงที่กลางดวงวิมุตติญาณทัตถะ พอจดลงแล้วก็
บังคับใจให้หยุดให้หนึ่ง เมื่อถูกส่วนเข้าเท่านั้น ก็เห็นกายรูปพรหม
อยู่ในกลางกายรูปพรหมละเอียด.

๗. กายรูปพรหมหยาบ

กายรูปพรหมหนึ่งแบบเดียวกับกายรูปพรหมละเอียด ใจของ
กายรูปพรหมก็จดลงที่กลางดวงธรรมที่ทำให้เป็นกายรูปพรหม ดวง
ธรรมนี้โตขนาดเจ็ดเท่าฟองไข่แดงของไก่ จงบังคับใจให้หยุดให้หนึ่ง เมื่อ
นั่งถูกส่วนเข้าเท่านั้น ก็เห็นดวงธัมมานุปัสสณาสติปัฏฐาน ใจกาย
รูปพรหมก็จดลงที่กลางดวงธรรมนั้น จงบังคับใจให้หยุดให้หนึ่งจนถูก
ส่วน เมื่อถูกส่วนเข้าเท่านั้น ก็เห็นดวงคู้ดอยู่กลางดวงธัมมานุปัสสนา
นั้น ใจของกายรูปพรหมก็จดลงที่กลางดวงคู้ด พอจดลงแล้วก็บังคับใจ

ให้หยุดให้หนึ่ง เมื่อหนึ่งถูกส่วนเข้าเท่านั้น ก็จะเห็นดวงสมาธิอยู่กลางดวง
 คัด ใจของกายรูปพรหมก็จดตั้งที่กลางดวงสมาธิ พอจดตั้งแล้วก็บังคับ
 ใจให้หยุดให้หนึ่ง เมื่อหนึ่งถูกส่วนเข้าเท่านั้น ก็จะเห็นดวงปัญญาอยู่กลาง
 ดวงสมาธิ ใจของกายรูปพรหมก็จดตั้งที่กลางดวงปัญญา พอจดตั้ง
 แล้วก็นั่งบังคับใจให้หยุดให้หนึ่ง เมื่อถูกส่วนเข้าเท่านั้น ก็จะเห็นดวงวิมุตติ
 อยู่ในกลางดวงปัญญา ใจของกายรูปพรหมก็จดตั้งที่กลางดวงวิมุตติ
 พอจดตั้งแล้วก็บังคับใจให้หยุดให้หนึ่ง เมื่อถูกส่วนเข้าเท่านั้น ก็จะเห็น
 ดวงวิมุตติญาณทัตถะอยู่ในกลางดวงวิมุตติ ใจของกายรูปพรหมก็จด
 ตั้งที่กลางดวงวิมุตติญาณทัตถะ พอจดตั้งแล้วก็บังคับใจให้หยุดให้หนึ่ง
 เมื่อถูกส่วนเข้าเท่านั้น ก็จะเห็นกายรูปพรหมละเอียดอยู่ในกายรูป
 พรหมหยาบ.

๘. กายรูปพรหมละเอียด

กายรูปพรหมละเอียด ก็นั่งแบบเดียวกันกับกายรูปพรหมหยาบ
 ใจของกายรูปพรหมละเอียดก็จดตั้งที่กลางดวงธรรมที่ทำให้เป็นกายรูป
 พรหมละเอียด ดวงธรรมนั้นโคจรขนาดแปดเท่าของฟองไข่แดงของไก่
 บังคับใจให้หยุดให้หนึ่ง เมื่อหนึ่งถูกส่วนเข้าเท่านั้น ก็จะเห็นดวงธัมมา
 ปัตตนาตคิปปฐฐาน ใจของกายรูปพรหมละเอียดก็จดตั้งที่กลางดวงธรรม
 นั้น แล้วจึงบังคับใจให้หยุดให้หนึ่งจนถูกส่วน เมื่อถูกส่วนเข้าเท่านั้น
 จะเห็นดวงคัตถุอยู่กลางดวงธัมมานุปัตตนา ใจของกายรูปพรหมละเอียด

ก็จดตั้งที่กลางดวงคัตถุ พอจดตั้งแล้วก็บังคับใจให้หยุดให้หนึ่ง เมื่อถูกส่วน
 เข้าเท่านั้น ก็จะเห็นดวงสมาธิอยู่กลางดวงคัตถุ ใจของกายรูปพรหม
 ละเอียดก็จดตั้งที่กลางดวงสมาธิ พอจดตั้งแล้วก็บังคับใจให้หยุดให้หนึ่ง
 เมื่อถูกส่วนเข้าเท่านั้น ก็จะเห็นดวงปัญญาอยู่กลางดวงสมาธิ ใจของ
 กายรูปพรหมละเอียดก็จดตั้งที่กลางดวงปัญญา พอจดตั้งแล้วก็บังคับใจ
 ให้หยุดให้หนึ่ง เมื่อถูกส่วนเข้าเท่านั้น ก็จะเห็นดวงวิมุตติอยู่กลางดวง
 ปัญญา ใจของกายรูปพรหมละเอียดก็จดตั้งที่กลางดวงวิมุตติ พอจด
 ตั้งแล้วก็บังคับใจให้หยุดให้หนึ่ง เมื่อหนึ่งถูกส่วนเข้าเท่านั้น ก็จะเห็นดวง
 วิมุตติญาณทัตถะ อยู่ในกลางดวงวิมุตติ ใจของกายรูปพรหมละเอียด
 ก็จดตั้งที่กลางดวงวิมุตติญาณทัตถะ พอจดตั้งแล้วก็บังคับใจให้หยุดให้
 หนึ่ง เมื่อถูกส่วนเข้าเท่านั้น ก็จะเห็นกายธรรมอยู่ในกลางดวงธรรมที่ทำให้
 เป็นกายรูปพรหมละเอียดนั้น.

๙. กายธรรมหรือธรรมกายหยาบ

กายธรรม หรือ ธรรมกาย นั่งแบบเดียวกัน กับ กายรูปพรหม —
 ใจของธรรมกายก็จดตั้งที่กลางดวงธรรมที่ทำให้เป็นธรรมกาย
 ของกายธรรม ดวงธรรมนั้นโคจรขนาดวัดฝ่าเดินศูนย์กลางเท่าหน้าคักของ
 ธรรมกาย จึงบังคับใจให้หยุดให้หนึ่ง เมื่อหนึ่งถูกส่วนเข้าเท่านั้น ก็จะเห็น
 ดวงธัมมานุปัตตนาตคิปปฐฐาน ใจของธรรมกายก็จดตั้งที่กลางดวงธรรม
 นั้น แล้วจึงบังคับใจให้หยุดให้หนึ่งจนถูกส่วน เมื่อถูกส่วนเข้าเท่านั้น ก

จะเห็นดวงคี่เต่าดวงธรรมที่ทำให้เป็นธรรมกาย ใจของกายธรรมก็จด
 ดึงที่กลางดวงคี่พอจดลงแล้วก็บังคับใจให้หยุดให้หนึ่ง เมื่อนิ่งถูกส่วนเข้า
 เท่านั้น ก็จะเห็นดวงดำริอยู่กลางดวงคี่ ใจของกายธรรมก็จดดึงที่
 กลางดวงดำริ พอจดลงแล้วก็บังคับใจให้หยุดให้หนึ่ง เมื่อนิ่งถูกส่วน
 เข้าเท่านั้น ก็จะเห็นดวงบัญญัติอยู่กลางดวงดำริ ใจของกายธรรมก็จด
 ดึงอยู่ที่กลางดวงบัญญัติ พอจดลงแล้วก็บังคับใจให้หยุดให้หนึ่ง เมื่อนิ่ง
 ถูกส่วนเข้าเท่านั้น ก็จะเห็นดวงวิมุตติอยู่กลางดวงบัญญัติ ใจของกาย
 ธรรมก็จดดึงที่กลางดวงวิมุตติ พอจดลงแล้วก็บังคับใจให้หยุดให้หนึ่ง
 เมื่อนิ่งถูกส่วนเข้าเท่านั้น ก็จะเห็นดวงวิมุตติญาณทัตถะอยู่ในกลางดวง
 วิมุตติ ใจของกายธรรมก็จดดึงที่กลางดวงวิมุตติญาณทัตถะ พอจด
 ลงแล้วก็บังคับใจให้หยุดให้หนึ่ง เมื่อนิ่งถูกส่วนเข้าเท่านั้น ก็จะเห็นกาย
 ธรรมละเอียดอยู่ในกลางดวงธรรมที่ทำให้เป็นธรรมกายนั้น.

๑๐. กายธรรมละเอียด

กายธรรมละเอียดนั้นทั้งแบบเดียวกับกายธรรมหยาบ ใจ
 ของกายธรรมละเอียดก็จดดึงที่กลางดวงธรรมที่ทำให้เป็นธรรมกายละเอียด
 ดวงธรรมนั้นโคธขนาดวัดผ่าเส้นศูนย์กลางเท่า หน้าคักของธรรมกาย ละเอียด
 นั้น จึงบังคับใจให้หยุดให้หนึ่ง เมื่อนิ่งถูกส่วนเข้าเท่านั้น ก็จะเห็นดวง
 ธรรมมานุปัตตนาสติปัฏฐาน ใจของกายธรรมละเอียดก็จดดึงที่กลางดวง
 ธรรมนั้น แล้วจึงบังคับใจให้หยุดให้หนึ่งจนถูกส่วน เมื่อถูกส่วนเข้าเท่า

นั้น ก็จะเห็นดวงคี่เต่าดวงธรรมที่ทำให้เป็นธรรมกาย ใจของกายธรรม
 ละเอียดก็จดดึงที่กลางดวงคี่นั้น พอจดลงแล้วก็บังคับใจให้หยุดให้หนึ่ง
 เมื่อนิ่งถูกส่วนเข้าเท่านั้น ก็จะเห็นดวงดำริอยู่กลางดวงคี่นั้น ใจของ
 กายธรรมละเอียดก็จดดึงที่กลางดวงดำริ พอจดลงแล้วก็บังคับใจให้หยุด
 ให้หนึ่ง เมื่อนิ่งถูกส่วนเข้าเท่านั้น ก็จะเห็นดวงบัญญัติอยู่กลางดวงดำริ
 ใจของกายธรรมละเอียดก็จดดึงที่กลางดวงบัญญัติ พอจดลงแล้วก็บังคับ
 ใจให้หยุดให้หนึ่ง เมื่อนิ่งถูกส่วนเข้าเท่านั้น ก็จะเห็นดวงวิมุตติอยู่ในกลาง
 ดวงบัญญัติ ใจของกายธรรมละเอียดก็จดดึงที่กลางดวงวิมุตติ พอจดลง
 แล้วก็บังคับใจให้หยุดให้หนึ่ง เมื่อนิ่งถูกส่วนเข้าเท่านั้น ก็จะเห็นดวง
 วิมุตติญาณทัตถะอยู่ในกลางดวงวิมุตติ ใจของกายธรรมละเอียดก็จดดึง
 ที่กลางดวงวิมุตติญาณทัตถะ พอจดลงแล้วก็บังคับใจให้หยุดให้หนึ่ง
 เมื่อนิ่งถูกส่วนเข้าเท่านั้น ก็จะเห็นกายธรรมของพระโสดาอยู่ในกลางดวง
 ธรรมที่ทำให้เป็นกายธรรมละเอียด

๑๑. กายธรรมของพระโสดาหยาบ

กายธรรมของพระโสดานั้นแบบเดียวกับ กายโคตรภู ละเอียด
 ใจของพระโสดาก็จดดึงที่กลางดวงธรรมที่ทำให้เป็นพระโสดา ดวงธรรม
 นั้นโคธขนาดวัดผ่าเส้นศูนย์กลางเท่า หน้าคักกรรมกายของพระโสดา จึงบัง
 คับใจให้หยุดให้หนึ่ง เมื่อนิ่งถูกส่วนเข้าเท่านั้น ก็จะเห็นดวงธรรมมานุปัตตนา
 สติปัฏฐาน ใจของพระโสดาก็จดดึงที่กลางดวงธรรมนั้น แล้วจึงบังคับ

ใจให้หยุดให้หนึ่งจนถูกส่วน เมื่อถูกส่วนเข้าเท่านั้น ก็จะเห็นดวงศีลเท่า
 ดวงธัมมานุปัสสนานี้ ใจของพระโสดาก็จดลงที่กลางดวงศีลพอจดลง
 แล้วก็บังคับใจให้หยุดให้หนึ่ง เมื่อถูกส่วนเข้าเท่านั้น ก็จะเห็นดวงสมาธิ
 อยู่กลางดวงศีลนั้น ใจของพระโสดาก็จดลงที่กลางดวงสมาธิ พอจดลง
 แล้วก็บังคับใจให้หยุดให้หนึ่ง เมื่อนิ่งถูกส่วนเข้าเท่านั้น ก็จะเห็นดวง
 ปัญญาอยู่กลางดวงสมาธิ ใจของพระโสดาก็หยุดนิ่งอยู่ที่กลางดวง
 ปัญญา พอจดลงแล้วก็บังคับใจให้หยุดให้หนึ่ง เมื่อนิ่งถูกส่วนเข้าเท่านั้น
 ก็จะเห็นดวงวิมุตติอยู่กลางดวงปัญหานี้ ใจของพระโสดาก็จดลงที่กลาง
 ดวงวิมุตติ พอจดลงแล้วก็บังคับใจให้หยุดให้หนึ่ง เมื่อถูกส่วนเข้าเท่านั้น
 ก็จะเห็นดวงวิมุตติญาณทัตถะอยู่กลางดวงวิมุตติ ใจของพระโสดาก็จด
 ลงที่กลางดวงวิมุตติญาณทัตถะ พอจดลงแล้วก็บังคับใจให้หยุดให้หนึ่ง
 เมื่อนิ่งถูกส่วนเข้าเท่านั้น ก็จะเห็นธรรมกายละเอียดของพระโสดาอยู่ใน
 ดวงธรรมที่ทำให้เป็นธรรมกายของพระโสดาหยาบ

๑๒. ธรรมกายของพระโสดาละเอียด

ธรรมกายของ พระโสดาละเอียดก็หนึ่งแบบ เดียวกัน กับพระโสดา-
 หยาบ ใจของพระโสดาละเอียดก็จดลงที่กลางดวงธรรมที่ทำให้เป็น
 พระโสดาละเอียด ดวงธรรมนี้โคชนาควัดผ่าเส้นศูนย์กลาง ๓๐ วา จง
 บังคับใจให้หยุดให้หนึ่ง เมื่อหยุดนิ่งถูกส่วนเข้าเท่านั้น ก็จะเห็นดวงธัมมา

นุปัสสนาดีมีฐาน ใจของพระโสดาละเอียดก็จดลงที่กลางดวงธรรมนั้น
 แล้วจึงบังคับใจให้หยุดให้หนึ่งจนถูกส่วน เมื่อนิ่งถูกส่วนเข้าเท่านั้น ก็จะ
 เห็นดวงศีลเท่าดวงธัมมานุปัสสนา ใจของพระโสดาละเอียดก็จดลงที่
 กลางดวงศีลนั้น พอจดลงแล้วก็บังคับใจให้หยุดให้หนึ่ง เมื่อนิ่งถูกส่วน
 เข้าเท่านั้น ก็จะเห็นดวงสมาธิอยู่กลางดวงศีล ใจของพระโสดาละเอียด
 ก็จดลงที่กลางดวงสมาธิ พอจดลงแล้วก็บังคับใจให้หยุดให้หนึ่ง เมื่อนิ่ง
 ถูกส่วนเข้าเท่านั้น ก็จะเห็นดวงปัญญาอยู่กลางดวงสมาธิ ใจของพระโสดา
 ละเอียดก็จดลงที่กลางดวงปัญญา พอจดลงแล้วก็บังคับใจให้หยุดให้
 หนึ่ง เมื่อนิ่งถูกส่วนเข้าเท่านั้น ก็จะเห็นดวงวิมุตติอยู่กลางดวงปัญญา
 ใจของพระโสดาละเอียดก็จดลงที่กลางดวงวิมุตติ พอจดลงแล้วก็บังคับ
 ใจให้หยุดให้หนึ่ง เมื่อนิ่งถูกส่วนเข้าเท่านั้น ก็จะเห็นดวงวิมุตติญาณ
 ทัตถะอยู่กลางวิมุตติ ใจของพระโสดาละเอียดก็จดลงที่กลางดวงวิมุตติ
 ญาณทัตถะพอจดลงแล้วก็บังคับใจให้หยุดให้หนึ่ง เมื่อนิ่งถูกส่วนเข้าเท่า
 นั้น ก็จะเห็นธรรมกายของพระสกทาคาอยู่ในกลางดวงธรรมที่ทำให้เป็น
 ธรรมกายของพระโสดาละเอียด.

๑๓. ธรรมกายของพระสกทาคามีหยาบ

ธรรมกายของพระสกทาคามีหนึ่งแบบเดียวกันกับพระโสดาละเอียด
 ใจของพระสกทาคามีก็จดลงที่กลางดวงธรรมที่ทำให้เป็นพระสกทาคา ดวง
 ธรรมนี้โคชนาควัดผ่าเส้นศูนย์กลาง ๓๐ วา จงบังคับใจให้หยุดให้หนึ่ง

เมื่อนิ่งถูกด้วนเข้าเท่านั้น ก็จะเห็นดวงรัชมานูปัสด์นาตคิปปฐาน ใจของ
พระศกทากัจจถงที่กลางดวงธรรมน ด้วงบังคัใจให้หยุดให้หนึ่งจน
ถูกด้วน เมื่อนิ่งถูกด้วนเข้าเท่านั้น ก็จะเห็นดวงคัศเท่าดวงรัชมานูปัสด์นา
ใจของพระศกทากัจจถงที่กลางดวงคัศถน พอจถงด้วงบังคัใจให้
หยุดให้หนึ่ง เมื่อนิ่งถูกด้วนเข้าเท่านั้น ก็จะเห็นดวงคัศมาธิอยู่กลางดวงคัศ
ใจของพระศกทากัจจถงที่กลางดวงคัศมาธิ พอจถงด้วงบังคัใจให้
หยุดให้หนึ่ง เมื่อนิ่งถูกด้วนเข้าเท่านั้น ก็จะเห็นดวงบัญญัติอยู่กลางดวง
คัศมาธิ ใจของพระศกทากัจจถงที่หยุดคัศมาธิอยู่กลางดวงบัญญัติ พอจถงด้วง
บังคัใจให้หยุดให้หนึ่ง เมื่อนิ่งถูกด้วนเข้าเท่านั้น ก็จะเห็นดวงวิมุติอยู่
กลางดวงบัญญัติ ใจของพระศกทากัจจถงที่กลางดวงวิมุติ พอจถง
ด้วงบังคัใจให้หยุดให้หนึ่ง เมื่อนิ่งถูกด้วนเข้าเท่านั้น ก็จะเห็นดวง
วิมุติญาณทัตถะอยู่กลางดวงวิมุติ ใจของพระศกทากัจจถงที่กลาง
ดวงวิมุติญาณทัตถะ พอจถงด้วงบังคัใจให้หยุดให้หนึ่ง เมื่อนิ่ง
ถูกด้วนเข้าเท่านั้น ก็จะเห็นธรรมกายละเอียดของพระศกทากาอยู่ในกลาง
ดวงธรรมกายของพระศกทากาหยาบ.

๑๔. ธรรมกายของพระศกทากาละเอียด

ธรรมกายละเอียดของพระศกทากาทั้งแบบเดียวกัน กับ ของพระ
ศกทากาหยาบ ใจของพระศกทากาละเอียดที่กลางดวงธรรมที่
ให้เป็นธรรมกายของพระศกทากาละเอียด ดวงธรรมนโคธนาถวัถ์ผ่าเส้น
ศูนย์กลาง ๑๕ วา ถมรอบคั ด้วงบังคัใจให้หยุดให้หนึ่ง เมื่อนิ่ง

ถูกด้วนเข้าเท่านั้น ก็จะเห็นดวงรัชมานูปัสด์นาตคิปปฐาน ใจของพระ
ศกทากาละเอียดที่กลางดวงธรรมน ด้วงบังคัใจให้หยุดให้
หนึ่งจนถูกด้วน เมื่อนิ่งถูกด้วนเข้าเท่านั้น ก็จะเห็นดวงคัศเท่าดวงรัชมานู
ปัสด์นาตคิปปฐาน ใจของพระศกทากาละเอียดที่กลางดวงคัศ พอจถง
ด้วงบังคัใจให้หยุดให้หนึ่ง เมื่อนิ่งถูกด้วนเข้าเท่านั้น ก็จะเห็นดวง
คัศมาธิอยู่กลางดวงคัศ ใจของพระศกทากาละเอียดที่กลางดวง
คัศมาธิ พอจถงด้วงบังคัใจให้หยุดให้หนึ่ง เมื่อนิ่งถูกด้วนเข้าเท่านั้น
ก็จะเห็นดวงบัญญัติอยู่กลางดวงคัศมาธิ ใจของพระศกทากาละเอียดที่
กลางดวงบัญญัติ พอจถงด้วงบังคัใจให้หยุดให้หนึ่ง เมื่อนิ่งถูก
ด้วนเข้าเท่านั้น ก็จะเห็นดวงวิมุติอยู่ในกลางดวงบัญญัติ ใจของพระศก
ทากาละเอียดที่กลางดวงวิมุติ พอจถงด้วงบังคัใจให้หยุดให้
หนึ่ง เมื่อนิ่งถูกด้วนเข้าเท่านั้น ก็จะเห็นดวงวิมุติญาณทัตถะอยู่ใน
กลางดวงวิมุติ ใจของพระศกทากาละเอียดที่กลางดวงวิมุติ
ญาณทัตถะ พอจถงด้วงบังคัใจให้หยุดให้หนึ่ง เมื่อนิ่งถูกด้วนเข้า
เท่านั้น ก็จะเห็นธรรมกายของอนาคาอยู่ในกลางดวงธรรมที่ทำให้เป็น
ธรรมกายละเอียดของพระศกทากา

๑๕. ธรรมกายของพระอนาคามีหยาบ

ธรรมกายของพระอนาคา ทั้งแบบเดียวกัน กับ พระศกทากา —
ละเอียด ใจของพระอนาคาที่กลางดวงธรรมที่ทำให้เป็นธรรมกาย
ของพระอนาคา ดวงธรรมนโคธนาถวัถ์ผ่าเส้นศูนย์กลาง ๑๕ วา ถม

รอบตัว แล้วบังคับใจให้หยุดให้หนึ่ง เมื่อนั่งถูกส่วนเข้าเท่านั้น ก็จะเห็น
ดวงรัชมานุบัตต์นาตคิปปฐาน ใจของพระอนาคากัจฉดงที่กตางดวงธรรม
นั้น แล้วบังคับใจให้หยุดให้หนึ่งจนถูกส่วน เมื่อนั่งถูกส่วนเข้าเท่านั้น ก็จะ
เห็นดวงคัตเท่าดวงรัชมานุบัตต์นาตคิปปฐาน ใจของพระอนาคากัจฉดงที่กตาง
ดวงคัต พอจดลงแล้วก็บังคับใจให้หยุดให้หนึ่ง เมื่อนั่งถูกส่วนเข้าเท่านั้น
ก็จะเห็นดวงธมมายุคตางดวงคัต ใจของพระอนาคากัจฉดงที่กตางดวง
ธมมายุค พอจดลงแล้วก็บังคับใจให้หยุดให้หนึ่ง เมื่อนั่งถูกส่วนเข้าเท่านั้น
ก็จะเห็นดวงปัญญายุคตางดวงธมมายุค ใจของพระอนาคากัจฉดงที่กตาง
ดวงปัญญา พอจดลงแล้วก็บังคับใจให้หยุดให้หนึ่ง เมื่อนั่งถูกส่วนเข้า
เท่านั้น ก็จะเห็นดวงวิมุตติอยู่ในกตางดวงปัญญา ใจของพระอนาคากัจฉ
ดงที่กตางดวงวิมุตติ พอจดลงแล้วก็บังคับใจให้หยุดให้หนึ่ง เมื่อนั่งถูก
ส่วนเข้าเท่านั้น ก็จะเห็นดวงวิมุตติญาณทัตถะอยู่ในกตางดวงวิมุตติ
ใจของพระอนาคากัจฉดงที่กตางดวงวิมุตติญาณทัตถะ พอจดลงแล้วก็
บังคับใจให้หยุดให้หนึ่ง เมื่อนั่งถูกส่วนเข้าเท่านั้น ก็จะเห็นธรรมกาย
ละเอียดของพระอนาคายู่ในกตางดวงธรรมกายของพระอนาคา.

๑๖. ธรรมกายของพระอนาคามีละเอียด

ธรรมกายของพระอนาคามีละเอียดกึ่งแบบเดียวกับพระอนา
คาหยาบ ใจของพระอนาคาละเอียดกัจฉดงที่กตางดวงธรรมที่ทำให้เป็น
ธรรมกายละเอียด ดวงธรรมนี้ไตรนาถวัดผ่าเดินศูนย์กลาง ๒๐ วา กตม

รอบตัว แล้วบังคับใจให้หยุดให้หนึ่ง เมื่อนั่งถูกส่วนเข้าเท่านั้น ก็จะเห็น
ดวงรัชมานุบัตต์นาตคิปปฐาน ใจของพระอนาคาละเอียดกัจฉดงที่กตาง
ดวงธรรมนั้น แล้วบังคับใจให้หยุดให้หนึ่งจนถูกส่วน เมื่อนั่งถูกส่วนเข้าเท่า
นั้น ก็จะเห็นดวงคัตเท่าดวงรัชมานุบัตต์นาตคิปปฐาน ใจของพระอนาคา
ละเอียดกัจฉดงที่กตางดวงคัต พอจดลงแล้วก็บังคับใจให้หยุดให้หนึ่ง เมื่อ
นั่งถูกส่วนเข้าเท่านั้น ก็จะเห็นดวงธมมายุคตางดวงคัต ใจของพระ
อนาคาละเอียดกัจฉดงที่กตางดวงธมมายุค พอจดลงแล้วก็บังคับใจให้หยุด
ให้หนึ่ง เมื่อนั่งถูกส่วนเข้าเท่านั้น ก็จะเห็นดวงปัญญายุคตางดวงธมมายุค
ใจของพระอนาคาละเอียดกัจฉดงที่กตางดวงปัญญา พอจดลงแล้วก็บังคับ
ใจให้หยุดให้หนึ่ง เมื่อนั่งถูกส่วนเข้าเท่านั้น ก็จะเห็นดวงวิมุตติอยู่ในกตาง
ดวงปัญญา ใจของพระอนาคาละเอียดกัจฉดงที่กตางดวงวิมุตติ พอจด
ลงแล้วก็บังคับใจให้หยุดให้หนึ่ง เมื่อนั่งถูกส่วนเข้าเท่านั้น ก็จะเห็นดวง
วิมุตติญาณทัตถะอยู่ในกตางดวงวิมุตติ ใจของพระอนาคาละเอียดกัจ
ฉดงที่กตางดวงวิมุตติญาณทัตถะ พอจดลงแล้วก็บังคับใจให้หยุดให้
หนึ่ง เมื่อนั่งถูกส่วนเข้าเท่านั้น ก็เห็นธรรมกายของพระอรหันต์อยู่ในกตาง
ดวงธรรมกายของพระอนาคาละเอียดนั้น.

๑๗. ธรรมกายของพระอรหันต์หยาบ

ธรรมกายของพระอรหันต์หยาบกึ่งแบบเดียวกับ ธรรมกาย
ของพระอนาคาละเอียด ใจของพระอรหันต์หยาบก็จดลงที่กตางดวงธรรม

ที่ทำให้เป็นพระอรหันต์หยาบ ดวงธรรมนั้นโคธนาควัดผาแต่นั่นยกดวง
 ๒๐ ว่า กดมรอบตัว แล้วบังคับใจให้หยุดให้หนึ่ง เมื่อนิ่งถูกด้นเข้าเท่า
 นั้น ก็จะได้เห็นดวงธมมานุปัตตนาตติปัญฐาน ใจของพระอรหันต์ก็จลตงที่
 กลางดวงธรรมนั้น แล้วบังคับใจให้หยุดให้หนึ่งจนถูกด้น เมื่อถูกด้น
 เข้าเท่านั้น ก็จะได้เห็นดวงศีลเท่าดวงธมมานุปัตตนาตติปัญฐาน ใจของพระอรหันต์
 ก็จลตงที่กลางดวงศีล พอจลตงแล้วก็บังคับใจให้หยุดให้หนึ่ง เมื่อนิ่งถูก
 ด้นเข้าเท่านั้น ก็จะได้เห็นดวงสมาธิอยู่กลางดวงศีล ใจของพระอรหันต์ก็
 จลตงที่กลางดวงสมาธิ พอจลตงแล้วก็บังคับใจให้หยุดให้หนึ่ง เมื่อนิ่ง
 ถูกด้นเข้าเท่านั้น ก็จะได้เห็นดวงปัญญาอยู่กลางดวงสมาธิ ใจของพระ
 อรหันต์ก็จลตงที่กลางดวงปัญญา พอจลตงแล้วก็บังคับใจให้หยุดให้หนึ่ง
 เมื่อนิ่งถูกด้นเข้าเท่านั้น ก็จะได้เห็นดวงวิมุตติอยู่ในกลางดวงปัญญา ใจ
 ของพระอรหันต์ก็จลตงที่กลางดวงวิมุตติ พอจลตงแล้วก็บังคับใจให้หยุด
 ให้หนึ่ง เมื่อนิ่งถูกด้นเข้าเท่านั้น ก็จะได้เห็นดวงวิมุตติญาณทัตตนะอยู่ใน
 กลางดวงวิมุตติ ใจของพระอรหันต์ก็จลตงที่กลางดวงวิมุตติญาณทัตตนะ
 นั้น พอจลตงแล้วก็บังคับใจให้หยุดให้หนึ่ง เมื่อนิ่งถูกด้นเข้าเท่านั้น ก็
 จะเห็นธรรมกายของพระอรหันต์ละเอียดอยู่ใน กลางดวงธรรม ที่ทำให้เป็น
 ธรรมกายของพระอรหันต์หยาบ.

๑๘. ธรรมกายของพระอรหันต์ละเอียด

ธรรมกายของพระอรหันต์ละเอียดกึ่งแบบ เดียวกันกับธรรมกาย

ของพระอรหันต์หยาบนั้น ใจของพระอรหันต์ละเอียดก็จลตงที่กลางดวง
 ธรรมที่ทำให้เป็นพระอรหันต์ละเอียด ดวงธรรมนั้นโคธนาควัดผาแต่นั่นยก
 กลาง ๒๕ ว่า กดมรอบตัว แล้วบังคับใจให้หยุดให้หนึ่งจนถูกด้น เมื่อ
 ถูกด้นเข้าเท่านั้น ก็จะได้เห็นดวงธมมานุปัตตนาตติปัญฐาน ใจของ
 พระอรหันต์ละเอียดก็จลตงที่กลางดวงธรรมนั้น แล้วบังคับใจให้หยุดให้
 หนึ่งจนถูกด้น เมื่อถูกด้นเข้าเท่านั้น ก็จะได้เห็นดวงศีลเท่าดวงธมมานุ
 ปัตตนาตติปัญฐาน ใจของพระอรหันต์ก็จลตงที่กลางดวงศีล พอจลตงแล้วก็บัง
 กบังคับใจให้หยุดให้หนึ่ง เมื่อนิ่งถูกด้นเข้าเท่านั้น ก็จะได้เห็นดวงสมาธิอยู่
 กลางดวงศีล ใจของพระอรหันต์ละเอียดก็จลตงที่กลางดวงสมาธิ พอ
 จลตงแล้วก็บังคับใจให้หยุดให้หนึ่ง เมื่อนิ่งถูกด้นเข้าเท่านั้น ก็จะได้เห็นดวง
 ปัญญาอยู่ในกลางดวงสมาธิ ใจของพระอรหันต์ละเอียดก็จลตงที่กลาง
 ดวงปัญญา พอจลตงแล้วก็บังคับใจให้หยุดให้หนึ่ง เมื่อนิ่งถูกด้นเข้า
 เท่านั้น ก็จะได้เห็นดวงวิมุตติอยู่ในกลางดวงปัญญา ใจของพระอรหันต์
 ละเอียดก็จลตงที่กลางดวงวิมุตติ พอจลตงแล้วก็บังคับใจให้หยุดให้หนึ่ง
 เมื่อนิ่งถูกด้นเข้าเท่านั้น ก็จะได้เห็นดวงวิมุตติญาณทัตตนะอยู่ในกลางดวง
 วิมุตติ ใจของพระอรหันต์ละเอียดก็จลตงที่กลางดวงวิมุตติญาณทัตตนะ
 พอจลตงแล้วก็บังคับใจให้หยุดให้หนึ่ง เมื่อนิ่งถูกด้นเข้าเท่านั้น ก็จะได้เห็น
 ธรรมกายของพระอรหันต์หยาบอยู่ในกลางดวงธรรมที่ทำให้เป็นธรรมกาย
 พระอรหันต์ละเอียด.

๑๙. ธรรมกายของพระอรหันต์หยาบ

ธรรมกายของ พระอรหันต์หยาบ กึ่งแบบเดียว กัน กับ ธรรมกาย

ของพระอรหันต์ละเอียด ใจของพระอรหันต์หยาบก็จดลงที่กลางดวง
ธรรมที่ทำให้เป็นธรรมกายของพระอรหันต์หยาบ ดวงธรรมนั้นโตขนาด
วัดฝ่าเดินศูนย์กลาง ๒๕ วา ถมรอบตัว แล้วบังคับใจให้หยุดให้หนึ่ง
เมื่อนิ่งถูกส่วนเข้าเท่านั้น ก็จะเห็นดวงธมมานุปัสสัณฐาน ใจของ
พระอรหันต์หยาบก็จดลงที่กลางดวงธรรมนั้น แล้วบังคับใจให้หยุดให้หนึ่ง
จนถูกส่วน เมื่อกถูกส่วนเข้าเท่านั้น ก็จะเห็นดวงศีลเท่าดวงธมมานุปัสสัณ
ฐาน ใจของพระอรหันต์หยาบก็จดลงที่กลางดวงศีล พอจดลงแล้วก็บังคับ
ใจให้หยุดให้หนึ่ง เมื่อนิ่งถูกส่วนเข้าเท่านั้น ก็จะเห็นดวงสมาธิอยู่ในกลาง
ดวงศีล ใจของพระอรหันต์หยาบก็จดลงที่กลางดวงสมาธิ พอจดลงแล้ว
ก็บังคับใจให้หยุดให้หนึ่ง เมื่อนิ่งถูกส่วนเข้าเท่านั้น ก็จะเห็นดวงปัญญา
อยู่ในกลางดวงสมาธิ ใจของพระอรหันต์หยาบก็จดลงที่กลางดวงปัญญา
พอจดลงแล้วก็บังคับใจให้หยุดให้หนึ่ง เมื่อนิ่งถูกส่วนเข้าเท่านั้น ก็จะเห็น
ดวงวิมุตติอยู่ในกลางดวงปัญญา ใจของพระอรหันต์หยาบก็จดลงที่กลาง
ดวงวิมุตติ พอจดลงแล้วก็บังคับใจให้หยุดให้หนึ่ง เมื่อนิ่งถูกส่วนเข้าเท่านั้น
ก็จะเห็นดวงวิมุตติญาณทัตถะอยู่ในกลางดวงวิมุตติ ใจของพระอรหันต์
หยาบก็จดลงที่กลางดวงวิมุตติญาณทัตถะ พอจดลงแล้วก็บังคับใจให้
หยุดให้หนึ่ง เมื่อนิ่งถูกส่วนเข้าเท่านั้น ก็จะเห็นธรรมกายของพระอรหันต์
ละเอียดอยู่ในกลางดวงธรรมที่ทำให้เป็นธรรมกายของพระอรหันต์หยาบ

๒๐. ธรรมกายของพระอรหันต์ละเอียดเอียด

๒๙ ๕ ๕๖ ๕ ๖๖
รวมกายของพระอรหันตตะเอยคกงแบบเคียวกนกบรวมกาย-

ของพระอรหันต์หยาบ ใจของพระอรหันต์ละเอียดก็จงดลที่กลางดวงธรรม
ที่ทำให้เป็นธรรมกายของพระอรหันต์ละเอียด ดวงธรรมนั้นโคจรมาวัดว่า
เส้นศูนย์กลาง ๓๐ วา ถมรอบตัว แล้วบังคับใจให้หยุดให้หนึ่ง เมื่อนิ่งถูก
ส่วนเข้าเท่านั้น ก็จะเห็นดวงธรรมมานับตั้งหน้าคิณฐาน ใจของพระอรหันต์
ละเอียดก็จงดลที่กลางดวงธรรมนั้น แล้วบังคับใจให้หยุดให้หนึ่งจนถูก
ส่วน เมื่อกถูกส่วนเข้าเท่านั้น ก็จะเห็นดวงศีลเท่าดวงธรรมมานับตั้งหน้า ใจ
ของพระอรหันต์ละเอียดก็จงดลที่กลางดวงศีลนั้น พอจงดลแล้วก็บังคับใจ
ให้หยุดให้หนึ่ง เมื่อนิ่งถูกส่วนเข้าเท่านั้น ก็จะเห็นดวงสมาธิอยู่ในกลาง
ดวงของศีล ใจของพระอรหันต์ละเอียดก็จงดลที่กลางดวงของสมาธิ พอ
จงดลแล้วก็บังคับใจให้หยุดให้หนึ่ง เมื่อนิ่งถูกส่วนเข้าเท่านั้น ก็จะเห็น
ดวงปัญญาอยู่กลางดวงสมาธิ ใจของพระอรหันต์ละเอียดก็จงดลที่กลาง
ดวงปัญญา พอจงดลแล้วก็บังคับใจให้หยุดให้หนึ่ง เมื่อนิ่งถูกส่วนเข้าเท่า
นั้น ก็จะเห็นดวงวิมุตติอยู่ในกลางดวงปัญญา ใจของพระอรหันต์ละเอียด
ก็จงดลที่กลางดวงวิมุตติ พอจงดลแล้วก็บังคับใจให้หยุดให้หนึ่ง เมื่อนิ่ง
ถูกส่วนเข้าเท่านั้น ก็จะเห็นดวงวิมุตติญาณที่ตั้งอยู่กลางดวงวิมุตติ
ใจของพระอรหันต์ละเอียดก็จงดลที่กลางดวงวิมุตติญาณที่ตั้งนั้น พอจ
ดลแล้วก็บังคับใจให้หยุดให้หนึ่ง เมื่อนิ่งถูกส่วนเข้าเท่านั้น ก็จะเห็นธรรม
กายของพระอรหันต์หยาบอยู่ในกลางดวงธรรมที่ทำให้ เป็น ธรรมกายของ
พระอรหันต์ละเอียดนั้น

หมายเหตุ :— ในภายที่ ๑๗ นั้น เรียกว่า ธรรมกายของพระ
อรหัตตญาณ หมายความว่า หยายนกว่าธรรมกายของพระอรหัตตตะเอี้ยงด

ในกายที่ ๑๘ ธรรมกายของพระอรหันต์หยาบในกายที่ ๑๘ หมายความว่า หยาบกว่าธรรมกายของพระอรหันต์ละเอียดในกายที่ ๒๐ แต่ธรรมกายของพระอรหันต์หยาบในกายที่ ๑๘ นี้ ยังละเอียดกว่าธรรมกายของพระอรหันต์ละเอียดในกายที่ ๑๘ เพราะว่า ธรรมกายของพระอรหันต์หยาบในกายที่ ๑๘ นี้ อยู่ในดวงธรรมของธรรมกายของพระอรหันต์ละเอียดที่ ๑๘ อีกทีหนึ่ง หรือจะเรียกว่า เห็นธรรมกายของพระอรหันต์ละเอียดกว่าในธรรมกายของพระอรหันต์ละเอียดก็ได้ คือเห็นกายละเอียดกว่าในกายละเอียดนั่นเอง ดังนั้น เมื่อผู้ปฏิบัติได้พบ “ธรรมกายของพระอรหันต์หยาบ” แล้วจะพบ “ธรรมกายของพระอรหันต์ละเอียด” แล้วจึงพบ “ธรรมกายของพระอรหันต์หยาบ” อีก จากนั้นจึงพบ “ธรรมกายของพระอรหันต์ละเอียด” ซ้ำอีกครั้งหนึ่ง โปรดเข้าใจว่าเป็นกายที่ซ้อนกันอยู่ภายในนั้นดังกล่าวข้างต้น มิได้หมายความว่า ทำจากหยาบมาหาละเอียดแล้วทำย้อนจากละเอียดไปหาหยาบ กลับไปกลับเช่นนั้น อนึ่ง เมื่อท่านพบข้อความเช่นนั้นหรือคล้ายคลึงกันเช่นนั้น โปรดเข้าใจโดยนัยเดียวกันดังกล่าวมาแล้ว

๒๑. ธรรมกายของพระอรหันต์หยาบ

ธรรมกายของพระอรหันต์หยาบทั้งแบบเดียว กับ ธรรมกายของพระอรหันต์ละเอียด ใจของธรรมกายพระอรหันต์หยาบก็จดลงที่กลางดวงธรรมที่ทำให้เป็นธรรมกายของพระอรหันต์หยาบ ดวงธรรม

ไตรชาดวัดผ้าเส้นคู่ขนาน ๓๐ วา ถมรอบตัว แล้วบังคับใจให้หยุดให้หนึ่ง เมื่อนิ่งถูกส่วนเข้าเท่านั้น ก็จะเห็นดวงธรรมมานุปัสสัณนาคิปัญญา ใจของพระอรหันต์หยาบก็จดลงที่กลางดวงธรรมนั้น แล้วบังคับใจให้หยุดให้หนึ่งจนถูกส่วน เมื่อกถูกส่วนเข้าเท่านั้น ก็จะเห็นดวงศีลเท่าดวงธรรมมานุปัสสัณนาคิปัญญา ใจของพระอรหันต์หยาบก็จดลงที่กลางดวงศีลนั้น พอจดลงแล้วก็บังคับใจให้หยุดให้หนึ่ง เมื่อนิ่งถูกส่วนเข้าเท่านั้น ก็จะเห็นดวงสมาธิอยู่กลางดวงศีล ใจของพระอรหันต์หยาบก็จดลงที่กลางดวงสมาธิ พอจดลงแล้วก็บังคับใจให้หยุดให้หนึ่ง เมื่อนิ่งถูกส่วนเข้าเท่านั้น ก็จะเห็นดวงปัญญาอยู่กลางดวงสมาธิ ใจของพระอรหันต์หยาบก็จดลงที่กลางดวงปัญญา พอจดลงแล้วก็บังคับใจให้หยุดให้หนึ่ง เมื่อนิ่งถูกส่วนเข้าเท่านั้น ก็จะเห็นดวงวิมุตติอยู่กลางดวงปัญญา ใจของพระอรหันต์หยาบก็จดลงที่กลางดวงวิมุตติ พอจดลงแล้วก็บังคับใจให้หยุดให้หนึ่ง เมื่อนิ่งถูกส่วนเข้าเท่านั้น ก็จะเห็นดวงวิมุตติญาณทัตถะอยู่ในกลางดวงวิมุตติ ใจของพระอรหันต์หยาบก็จดลงที่กลางดวงวิมุตติญาณทัตถะ พอจดลงแล้วก็บังคับใจให้หยุดให้หนึ่ง เมื่อนิ่งถูกส่วนเข้าเท่านั้น ก็จะเห็น ธรรมกายของ พระอรหันต์ละเอียดอยู่ใน กลางดวงธรรมที่ทำให้เป็นพระอรหันต์หยาบนั้น.

๒๒. ธรรมกายของพระอรหันต์ละเอียด

ธรรมกายของพระอรหันต์ละเอียดทั้งแบบเดียว กับ ธรรมกาย

ของพระอรหันต์หยาบ ใจของธรรมกายพระอรหันต์ละเอียดก็จดลงที่กลาง
 ดวงธรรมที่ทำให้เป็นธรรมกายละเอียด ดวงธรรมนี้โคจรมาวัดผ่าเส้นศูนย์
 กลาง ๓๕ วา กดมรอบตัว แล้วบังคับใจให้หยุดให้หนึ่ง เมื่อนิ่งถูกส่วน
 เข้าเท่านั้น ก็จะเห็นดวงรั่มมานุบั้ตด้านทิศฐาน ใจของพระอรหันต์
 ละเอียดก็จดลงที่กลางดวงธรรมนั้น แล้วบังคับใจให้หยุดให้หนึ่งจนถูกส่วน
 เมื่อถูกส่วนเข้าเท่านั้น ก็จะเห็นดวงศีลอยู่กลางดวงรั่มมานุบั้ตด้านนั้น ใจ
 ของพระอรหันต์ละเอียดก็จดลงที่กลางดวงศีลนั้น พอจดลงแล้วก็บังคับใจ
 ให้หยุดให้หนึ่ง เมื่อนิ่งถูกส่วนเข้าเท่านั้น ก็จะเห็นดวงสมาธิอยู่กลางดวง
 ศีล ใจของพระอรหันต์ละเอียดก็จดลงที่กลางดวงสมาธิ พอจดลงแล้ว
 ก็บังคับใจให้หยุดให้หนึ่ง เมื่อนิ่งถูกส่วนเข้าเท่านั้น ก็จะเห็นดวงปัญญา
 อยู่กลางดวงสมาธิ ใจของพระอรหันต์ละเอียดก็จดลงกลางดวงปัญญา
 พอจดลงแล้วก็บังคับใจให้หยุดให้หนึ่ง เมื่อนิ่งถูกส่วนเข้าเท่านั้น ก็จะเห็น
 ดวงวิมุตติอยู่ในกลางดวงปัญญา ใจของพระอรหันต์ละเอียดก็จดลงที่
 กลางดวงวิมุตติ พอจดลงแล้วก็บังคับใจให้หยุดให้หนึ่ง เมื่อนิ่งถูกส่วน
 เข้าเท่านั้น ก็จะเห็นดวงวิมุตติญาณทัตถะอยู่ในกลางดวงวิมุตติ ใจ
 ของพระอรหันต์ละเอียดก็จดลงที่กลางดวงวิมุตติญาณทัตถะ พอจดลง
 แล้วก็บังคับใจให้หยุดให้หนึ่ง เมื่อนิ่งถูกส่วนเข้าเท่านั้น ก็จะเห็นกายธรรม

ของพระอรหันต์หยาบอยู่ในกลาง ดวงธรรม ที่ทำให้เป็นธรรมกายของพระ
 อรหันต์ละเอียด.

๒๓. ธรรมกายของพระอรหันต์หยาบ

ธรรมกายของพระอรหันต์หยาบก็หนึ่ง แบบ เดียว กัน กับ ธรรมกาย
 ของพระอรหันต์ละเอียด ใจของพระอรหันต์หยาบก็จดลงที่กลางดวงธรรม
 ที่ทำให้เป็นธรรมกายหยาบ ดวงธรรมนี้โคจรมาวัดผ่าเส้นศูนย์กลาง ๓๕ วา
 กดมรอบตัว แล้วบังคับใจให้หยุดให้หนึ่ง เมื่อนิ่งถูกส่วนเข้าเท่านั้น ก็จะ
 เห็นดวงรั่มมานุบั้ตด้านทิศฐาน ใจของพระอรหันต์หยาบก็จดลงที่
 กลางดวงธรรมนั้น แล้วบังคับใจให้หยุดให้หนึ่งจนถูกส่วนเมื่อถูกส่วนเข้า
 เท่านั้น ก็จะเห็นดวงศีลอยู่ในกลางดวงรั่มมานุบั้ตด้านนั้น ใจของพระ
 อรหันต์หยาบก็จดลงที่กลางดวงศีล พอจดลงแล้วก็บังคับใจให้หยุดให้หนึ่ง
 เมื่อนิ่งถูกส่วนเข้าเท่านั้น ก็จะเห็นดวงสมาธิอยู่ในกลางดวงศีล ใจของ
 พระอรหันต์หยาบก็จดลงที่กลางดวงสมาธิ พอจดลงแล้วก็บังคับใจให้
 หยุดให้หนึ่ง เมื่อนิ่งถูกส่วนเข้าเท่านั้น ก็จะเห็นดวงปัญญาอยู่กลางดวง
 สมาธิ ใจของพระอรหันต์หยาบก็จดลงที่กลางดวงปัญญา พอจดลงแล้ว
 ก็บังคับใจให้หยุดให้หนึ่ง เมื่อนิ่งถูกส่วนเข้าเท่านั้น ก็จะเห็นดวงวิมุตติอยู่
 ในกลางดวงปัญญา ใจของพระอรหันต์หยาบก็จดลงที่กลางดวงวิมุตติ
 พอจดลงแล้วก็บังคับใจให้หยุดให้หนึ่ง เมื่อนิ่งถูกส่วนเข้าเท่านั้น ก็จะเห็น
 ดวงวิมุตติญาณทัตถะอยู่ในกลางดวงวิมุตติ ใจของพระอรหันต์หยาบ

กัจจตถที่ถกทางดวงวิมุตติญาณทัตถะ พอจดลงแล้วก็บังคับใจให้หยุดให้
นิ่ง เมื่อนั่งถูกถ่วงเข้าเท่านั้น ก็จะเห็นธรรมกายของพระอรหันต์ตะเจียด
อยู่ในกัจจตถธรรมที่ทำให้เป็นธรรมกายของพระอรหันต์หายาบ.

๒๔. ธรรมกายของพระอรหันต์ละเอียด

ธรรมกายของพระอรหันต์ละเอียด ก็นิ่งแบบเดียวกันกับ ธรรมกาย
ของพระอรหันต์หยาบ ใจของพระอรหันต์ละเอียดก็จดลงที่กลางดวงธรรม
ที่ทำให้เป็นพระอรหันต์ละเอียด ดวงธรรมนั้นโคจรมาวัดมาเดินศูนย์
กลาง ๔๐ วา กดมรอบตัว แล้วบังคับใจให้หยุดให้นิ่ง เมื่อนิ่งถูกส่วน
เข้าเท่านั้น ก็จะเห็นดวงรัชมานุปัสสนาตั้งอยู่ฐาน ใจของพระอรหันต์
ละเอียดก็จดลงที่กลางดวงธรรมนั้น แล้วบังคับใจให้หยุดให้นิ่งจนถูกส่วน
เมื่อถูกส่วนเข้าเท่านั้น ก็จะเห็นดวงที่ตั้งอยู่ในกลางดวงรัชมานุปัสสนา
ใจของพระอรหันต์ละเอียดก็จดลงที่กลางดวงที่ตั้ง พอจดลงแล้วบังคับใจ
ให้หยุดให้นิ่ง เมื่อนิ่งถูกส่วนเข้าเท่านั้น ก็จะเห็นดวงสมาธิอยู่ในกลาง
ดวงที่ตั้ง ใจของพระอรหันต์ละเอียดก็จดลงที่กลางดวงสมาธิ พอจดลง
แล้วบังคับใจให้หยุดให้นิ่ง เมื่อนิ่งถูกส่วนเข้าเท่านั้น ก็จะเห็นดวง
ปัญญาอยู่ในกลางดวงสมาธิ ใจของพระอรหันต์ละเอียดก็จดลงที่กลาง
ดวงปัญญา พอจดลงแล้วบังคับใจให้หยุดให้นิ่ง เมื่อนิ่งถูกส่วนเข้าเท่า
นั้น ก็จะเห็นดวงวิมุตติอยู่ในกลางดวงปัญญา ใจของพระอรหันต์ละเอียด

ก็จดดงที่กตางดงวิมุตติ พอจดดงแล้วก็บังคัมใจให้หยุดไหนึ่ง เมื่อนั่ง
ถูกถ้วนเข้าเท่านั้น ก็จะได้เห็นดงวิมุตติญาณทัตถะอยู่ในกตางดงวิมุตติ
นั้น ใจของพระอรหัตต์ละเอียดก็จดดงที่กตางดงวิมุตติญาณทัตถะ พอ
จดดงแล้วก็บังคัมใจให้หยุดไหนึ่ง เมื่อนั่งถูกถ้วนเข้าเท่านั้น ก็จะได้เห็น
ธรรมกาย ของ พระ อรหัตต์ หยาบอยู่ใน กตาง ดง ธรรมที่ ทำให้ เป็น พระ
อรหัตต์ละเอียด.

จงทำแบบเดียวกับที่ได้ทำมาแล้วทุก ๆ ภายต่อไป อย่าถอยออก
จนถึงสุดกายหยาบและสุดกายตะเอยีของตัว ไม่มีสุดต่อไป เพราะถ้ายัง
ไม่ถึงกายที่สุดของตัวตราบใด ก็หมายความว่า ตัวเองยังเป็นทาษอยู่
ตราบนั้น จะเป็นนายหรือเป็นไทหาได้ไม่ ๆ

